

NOWY ŁOWICZANIN

Pismo Ziemi Łowickiej. Wychodzi dwa razy w miesiącu. Cena 1300 zł.

SEJM BEZ ŁOWICZAN.

Żaden z kandydatów na posłów pochodzących z Łowicza nie uzyskał w wyborach 27 października takiej liczby głosów, która dawałaby mu miejsce na sali sejmowej. Jedynym posłem reprezentującym Ziemię Łowicką będzie Tadeusz Gajda z gminy Domaniewice, który uzyskał mandat z listy PSL. W samym Łowiczu najwięcej głosów uzyskał Wiesław Jan Wysocki.

Pierwsze po wojnie wolne wybory do parlamentu, przeprowadzone niemal w przededniu święta odzyskania niepodległości, przebiegały w Łowiczu i na Ziemi Łowickiej podobnie jak w całym kraju – przy stosunkowo niewielkim zainteresowaniu obywateli. Podobne były też wyniki.

Dalo się jednak zauważyć kilka interesujących prawidłowości, na które chcemy tu zwrócić uwagę.

Po pierwsze uwidocznił się rolniczy charakter naszego okręgu wyborczego obejmującego województwa skierniewickie i płockie. Z dziesięciu mandatów dwa przypadły liście PSL – Sojusz Programowy (dawne ZSL + Kółka Rolnicze), jeden Porozumieniu Ludowemu (rolnicza „Solidarność”). Jeszcze bardziej widoczne stało się to w wyborach do Senatu, gdzie mandaty z województwa skierniewickiego uzyskali Zbigniew Komorowski (PSL – Sojusz Programowy) i Jerzy Kamiński (Porozumienie Ludowe).

Drugą cechą charakterystyczną była personalizacja wyborów. Można bez obawy popelnienia pomyłki powiedzieć, że dużą część głosów

dokończenie na str. 3

OSZUSTWA NA DWORCU

Ze względu na dobro śledztwa, dopiero przed kilkoma dniami Prokuratura Rejonowa w Łowiczu zgodziła się ujawnić „Nowemu Łowiczanie” szczegóły sprawy oszustw dokonywanych przez dwie kasjerki biletowe na dworcu PKP Łowicz Główny. Podejrzane: Henrykę D. i Annę D. zatrzymano już w sierpniu i zastosowano wobec nich dozór policyjny oraz poręczenie majątkowe. Obok nich przygotowany akt oskarżenia dotyczy jeszcze pięciu kasjerek ze stacji Łódź Kaliska oraz trzech mechaników serwisowych, także z Łodzi.

Na czym polega mechanizm przestępstwa? Najkrócej mówiąc na tym, że podróźnym sprzedawano bilety, których nie rejestrował elektroniczny automat biletowy typu „Compact”. Utarg szedł do prywatnej kieszeni. Jak to było możliwe? Komputer biletowy ma dwie taśmy na których notuje wydane bilety: jedną widoczną z zewnątrz na której zapisuje numer biletu, numer kasy wydania i cenę biletu (tę taśmę zakłada na nowo każda kasjerka rozpoczynając swą zmianę) oraz drugą, ukrytą wewnątrz, zapisującą narastająco saldo obrotów. Wydane bilety rejestruje też elektroniczna pamięć komputera, tzw. „pakiet”, na którym zapisane są również wszystkie połączenia kolejowe z danej stacji. Warunkiem dokonania oszustwa było posiadanie zapasowego pakietu, który umożliwiłby wydanie biletu bez zostawienia śladu na właściwym, legalnym pakiecie. Grupie trzech mechaników serwisowych z Łodzi udało się

dokończenie na str. 4

Koniec biblioteki na Kurkowej

Koniec grudnia tego roku będzie jednocześnie końcem istnienia filii Miejskiej Biblioteki Publicznej przy ulicy Kurkowej w Łowiczu. Lokal, w którym dotychczas się ona mieści jest własnością Łowickiej Spółdzielni Mieszkaniowej. Umowa dzierżawna wygasa 31 grudnia i ŁSM nie chce jej przedłu-

żyć mając bez wątpienia na uwadze zyski jakie może osiągnąć wydzierzawiając tak znakomicie położony lokal na działalność handlową. Zarząd Miasta nie zdecydował się szukać dla tej filii lokalu zastępczego. Decyzję o likwidacji filii MBP Zarząd podjął jednogłośnie.

HANDEL ULICZNY nadal dozwolony

Protest przeciwko handlowi ulicznej na terenie Łowicza wystosowany do Zarządu Miasta przez grupę właścicieli i dzierżawców sklepów oraz warsztatów nie znalazł zrozumienia u członków Zarządu. Na posiedzeniu w dniu 22 października Zarząd uznał, że nie widzi przeszkód do zmiany uchwały Rady Miasta legalizującej handel uliczny w miejscach specjalnie do tego wyznaczonych oraz za okazaniem zaświadczenia o prowadzeniu takiej działalności. Wśród członków Zarządu nie było jednak jedności w tej sprawie. Z. Jędrzejewski twierdził, że

handel miał rację bytu gdy nie byłoby jeszcze dostatecznej ilości dobrze zaopatrzonych sklepów, i że osobom prowadzącym sklepy też trzeba stwarzać warunki bytu. Z kolei W. Gędek twierdził, że o ile przestrzegany jest obowiązek handlowania wyłącznie w wyznaczonych miejscach, to nie ma problemu. M. Bielecki mówił, że handlujących nie stać na prowadzenie sklepów. Ten pogląd przeważał, uznano, że: „Istnienie tych dwóch nurtów handlu (tj. sklepowego i ulicznego – przyp. red.) gwarantuje konkurencję”.

9:1 "Pelikana"!

Takiego zwycięstwa nie pamiętają najstarsi sympatycy „Pelikana”. W niedzielę 27 października piłkarze tego klubu pokonali na własnym boisku Mieśń Lipno 9:1. Festiwal strzelecki rozpoczął już w 10 minucie Sławomir Ratajczyk. Do przerwy „Pelikany” strzeliły jeszcze dwie bramki tracąc tylko jedną. Po przerwie ostre strzelanie trwało. Klasą dla siebie był Grzegorz Majchrzak, który celnie strzelił aż cztery razy. Pozostałe bramki zdobyli: K. Durka-2, S. Ratajczyk-1, R. Włodarczyk-1 i Z. Czerbiak-1.

Wysokie zwycięstwa nie zawsze jednak wychodzą drużynie na zdrowie. Co stało się w następnej kolejce – o tym piszemy w dziale sportowym na str. 11.

kronika policyjna

* 9 października w godz.10.00-17.00 w m.Chruślin gm.Białawy nieznanymi sprawcami dokonano włamania do budynku mieszkalnego Henryka K. skąd skradli pieniądze w kwocie 4,7 mln zł oraz wyroby ze srebra. Suma strat 8 mln zł.

* 9 października o godz.16.45 na ul.Łódzkiej w Łowiczu kierujący samochodem Ford Ascona Tadeusz R. zam.Arkadia gm.Nieborów potrącił kierującą rowerem Annę W., którą przewieziono do szpitala w Łowiczu.

* 10 października o godz.21.10 w Łowiczu na ul.Sienkiewicza kierujący samochodem Jacek U. z Łowicza potrącił pieszego Mirosława M. z Łowicza, który po przewiezieniu do szpitala w Łowiczu zmarł.

* 11 października w godz.9.30-11.00 przy lesie w m.Ziemiary gm.Bolimów nieznanymi sprawcami dokonano włamania do samochodu Fiat 126p skąd skradli koło zapasowe, klucze oraz inne przedmioty wartości 1,2 mln zł na szkodę Stanisława K. z Żyrardowa.

* 11 października o godz.5.45 w m.Kompina (trasa nr 2) gm.Nieborów kierujący samochodem marki MAN mieszkaniec Niemiec zasnął za kierownicą i wjechał do przydrożnego rowu. Kierowcę z ogólnymi potłuczeniami przewieziono do szpitala w Łowiczu.

* 11 października o godz.12.40 w m.Kompina kierujący samochodem Mazda Tomasz W. z Lublina chcąc uniknąć zderzenia z samochodem marki Fiat wyjeżdżającym z drogi podporządkowanej wjechał do przydrożnego rowu wielokrotnie koziołkując. W wyniku wypadku kierowca samochodu oraz jego pasażerka Zofia W. doznali obrażeń ciała i zostali przewiezieni do szpitala w Łowiczu.

* 14 października o godz.11.20 KRP Łowicz została powiadomiona przez Stanisława P. o dokonaniu włamania w nocy z 12/13 w Łowiczu przy ul.Browarnej do jego sklepu skąd nieznanymi sprawcami skradli 3 zestawy satelitarne, magnetowidy, odtwarzacze, telewizory oraz kasety magnetowidowe łącznej wartości 57 mln zł.

* W nocy z 14/15 października dokonano włamania do kiosku RUCH przy ul.Sienkiewicza skąd nieznanymi sprawcami skradli papierosy wartości 1,9 mln zł na szkodę Czesława B.

* 15 października o godz.18.00 na trasie Nr 2 w Łowiczu na ul.Poznańskiej pod jadący samochód Polonez kierowanym przez Piotra B. ze Szczecina wbiegł sploszony koń należący do Jerzego K. zam.Popów. W wyniku zderzenia kierowca i pasażer Polikarp W. ze Szczecina doznali obrażeń ciała, a koń zginął na miejscu.

Pan hydraulik tylko prywatnie?

Szybką prywatyzację bazy remontowo-eksploatacyjnej Łowickiej Spółdzielni Mieszkaniowej zapowiada jej prezes, Wojciech Gędek. Zaproponował on pracownikom powołanie przez nich do życia spółki, której przekazano by dotychczasowe majątek bazy (teren wraz z budynkami w dzierżawę, środki trwałe w leasing. Prywatyzacja ma uchronić Spółdzielnię przed powiększeniem w nieskończoność wydatków na utrzymanie bazy. Jej pracownicy: remontowcy, konserwatorzy i inni są zatrudnieni na etat, pracy do wykonania jednak brakuje. Po sprywatyzowaniu nowa spółka otrzymywałaby z ŁSM zlecenia na dotychczasowe prace, dodatkowo

natomiast mogłaby podejmować się innych zadań, na zewnątrz. Prezes Gędek twierdzi, że po podjęciu takich kroków oszczędności Spółdzielnia osiągnąć mogła 25%, a pracownicy zamiast procesować się z ŁSM o podwyżkę 300 tys. zł (średnia płaca w bazie wynosi 1,4 mln zł, tamtejsza „Solidarność” weszła ze Spółdzielnią w spór zbiorowy na temat płac) mogliby bez trudu zarabiać wielokrotnie więcej.

Po kilku tygodniach wahań, w środę 30 października pracownicy bazy wstępnie zaakceptowali projekt prywatyzacji. Bardziej szczegółowe rozmowy rozpoczęły się 4 listopada.

Napad na księdza

W poniedziałek 4 listopada około godziny 18 nieznanymi sprawcami napadli na plebanię w Nieborowie. Pobili i obozwładnili powracającego po odprawieniu dwóch wieczornych Mszy Świętych proboszcza W. a także jego gospodynię, 80-letnią Władysławę Z. Zabrali 1,5 miliona złotych i odeszli. Gdy oswobodzony z więzów przez gospozię (która w międzyczasie sama zdołała się rozwiązać) proboszcz wybiegł przed dom i zaczął wzywać pomocy napastnicy wrócili, pobili go jeszcze dotkliwiej oraz zabrali m.in. kolorowy telewizor i magnetowid, które jednak potem porzucili w ogrodzie. Proboszcz przebywa w szpitalu w Łowiczu, równie ciężko pobita gospodyni w domu.

Jeszcze raz o emerytach w szkołach

Problem zatrudnienia w szkołach nauczycieli-emerytów (który sygnalizowaliśmy w poprzednim numerze „N.E.”) był omawiany na dwóch ostatnich posiedzeniach Zarządu Miasta. W odpowiedzi na pismo Komisji Oświaty, Kultury i Sportu Rady Miasta burmistrz Łukasz Kazłowski uzasadniał 29 października poszczególne przypadki zatrudniania emerytów w szkołach podstawowych. Twierdził, że za politykę kadrową szkół odpowiedzialni są dyrektorzy i że należy zaufać ich wyczuć potrzeb szkoły. Zatrudnieni emeryci to – zdaniem dyrektorów – ludzie przydatni w zawodzie, fachowcy. Z kolei przewodniczący Komisji Oświaty Zbigniew Jędrzejewski mówił, że corocznie tylko łowickie Studium Nauczycielskie opuszcza kilkuna-

stu absolwentów dla których w pierwszym rządzie powinna znaleźć się praca. Poza tym zatrudniać należy wyłącznie specjalistów. W tym kontekście wymienił nazwisko byłego dyrektora SP nr 1, p.Krupińskiego który będąc już na emeryturze naucza biologii nie mając w tym kierunku przygotowania. Burmistrz odpowiadał, że p.Krupiński sam wycofał się ze stanowiska dyrektora i że powinno się dać nauczycielom szansę „łagodnego przejścia z czynnego życia zawodowego w stan spoczynku”.

Inni dyskutanci kładli nacisk na konieczność oszczędzania pieniędzy i jeśli już zatrudniania emerytów, to nie na pół etatu z nadgodzinami jak to ma miejsce do tej pory, lecz wyłącznie na umowę-zlecenie.

Ostatecznie Zarząd zdecydował, że Komisja Oświaty winna zaproponować dyrektorom szkół podstawowych dokonanie niezbędnych zmian na stanowiskach nauczycielskich zajmowanych przez emerytów. Zlecono burmistrzowi zorganizowanie spotkania dyrektorów szkół z Komisją Oświaty.

(wal)

Pierwszy ruch po słuchawkę

W numerze 17/91 „N.E.” pisaliśmy o ofercie amerykańskiej firmy telekomunikacyjnej „North Telcom” zbudowania w Łowiczu na bardzo korzystnych warunkach finansowych nowej centrali telefonicznej na minimum 2000 numerów. Jak się dowiadujemy inicjatywa została – acz z zastrzeżeniami – przez Urząd Miasta podjęta. Na posiedzeniu Zarządu Miasta 15 października burmistrz Kazłowski zobowiązał się do oddelegowania jednego pracownika Urzędu do rozmów z Amerykanami. (Jednakże do 2 listopada takie rozmowy nie zostały podjęte).

Jednocześnie podczas tego posiedzenia Zarządu Miasta mocno akcentowano konieczność powołania przez samych mieszkańców Społecznego Komitetu Telefonizacji czyli innymi słowy finansowego zaangażowania się w budowę centrali także samych zainteresowanych posiadaniem telefonu. Duże zainteresowanie mieszkańców miałyby i tę zaletę, że w myśl oferty amerykańskiej obniżyłoby jeszcze koszty instalacji jednego numeru.

Nowy gospodarz na targowicy

Nowym gospodarzem na targowicy miejskiej w Łowiczu jest pan Wojciech Kaczmarski. Zdobył on prawo do jej prowadzenia wygrywając przetarg w dniu 16 października. Zobowiązany jest odprowadzać do kasy miejskiej 145 milionów złotych.

Nowa figura MATKI BOSKIEJ

W niedzielę, 3 listopada po południu podczas Mszy Świętej i przy dużym udziale wiernych ksiądz biskup Józef Zawitkowski w asyście wszystkich kapłanów Kolegiaty łowickiej poświęcił wzniesioną z inicjatywy i z ofiar mieszkańców figurkę Matki Bożej Księżnej Łowickiej na Osiedlu Strzelecka w Łowiczu. Autorką rzeźby jest Małgorzata Kosińska z Zabostowa.

SEJM BEZ ŁOWICZAN

oddanych na Unię Demokratyczną partia ta zawiązała temu, iż na jej liście znalazło się nazwisko Anny Urbanowicz, podobnie Porozumienie Obywatelskie Centrum - Przemysław Hniedzewicz (a w Łowiczu - Wiesław Wysockiego).

Trzecia cecha charakterystyczna: przy małej frekwencji spory sukces odnieśli byli komuniści. ONI poszli do wyborów niemal w komplecie. Skorzystali skwapliwie z podstawowego prawa demokracji, prawa do wyboru władz. Tego samego prawa, którego przez ponad czterdzieści lat odmawiali reszcie narodu. Zdobyli w okręgu jeden mandat.

A jak wypadły wybory w samym Łowiczu?

Wojewódzka i Okręgowa Komisje Wyborcze nie udostępniły wyników

- 559 - 7,25%
- 6. Konfederacji Polski Niepodległej - 411 - 5,72%
- 7. Polskiej Partii Przyjaciół Piwa - 316 - 4,1%
- 8. NSZZ „Solidarność” - 273 - 3,54%
- 9. Wyborczej Akcji Katolickiej - 253 - 3,28%
- 10. Porozumienia Ludowego - 207 - 2,68%

Jeśli kogoś interesuje kto zdobył najmniejsze poparcie, to na „czelu” takiej listy znalazłyby się: Polska Partia Niepodległościowa i Mazowiecka Unia Wyborcza po 15 głosów oraz Polski Związek Zachodni z 16 głosami.

Kto wygrał personalnie? Z satysfakcją możemy powiedzieć, że sto-

Nowo wybrani posłowie z plocko - skierniewickiego okręgu wyborczego:

- PAWLATA WALDEMAR - Polakie Stronnictwo Ludowe Sojusz Programowy
- GAJDA TADEUSZ - Polakie Stronnictwo Ludowe Sojusz Programowy
- HNIEDZIEWICZ STANISŁAW - Porozumienie Obywatelskie Centrum
- SZYMAŃCZAK TADEUSZ - Komitat Wyborczy Porozumienie Ludowe
- MARASEK MARIUSZ - Wyborcza Akcja Katolicka
- ŻÓŁTOWSKA MARIA - NSZZ „Solidarność”
- ALEKSANDROWICZ EUGENIUSZ - Kongres Liberalno-Demokratyczny
- TOKARZEWSKI MICHAŁ - Konfederacja Polski Niepodległej
- URBANOWICZ ANNA - Unia Demokratyczna
- SOKOŁOWSKA WANDA - Sojusz Lewicy Demokratycznej

cząstkowych (np. z danej gminy czy miasta). „Nowy Łowiczanie” przeprowadził jednak własne badania. Spisaliśmy wyniki z wszystkich szesnastu utworzonych w mieście obwodów głosowania, zsumowaliśmy je i na różne sposoby próbowaliśmy analizować. Co się okazało? Po pierwsze frekwencja w Łowiczu była jeszcze mniejsza niż przeciętna w kraju. Kandydatów na posłów wybierało 8206 osób z 21364 uprawnionych do głosowania (38,4 %), przyszłych senatorów 8201 osób. Głosowano w zasadzie prawidłowo - głosów nieważnych było 6 % (do Sejmu) i 7,6 % (do Senatu). Najwięcej głosów zdobyły listy:

- 1. Unii Demokratycznej - 1207 - 15,65%
- 2. Porozumienia Obywatelskiego Centrum - 1187 - 15,4%
- 3. Sojuszu Lewicy Demokratycznej - 1117 - 14,48%
- 4. Kongresu Liberalno-Demokratycznego - 790 - 10,24%
- 5. PSL - Sojuszu Programowego -

Nowinki z Jedynki

Taki tytuł nosi gazetka wydawana przez uczniów łowickiej Szkoły Podstawowej nr 1 na ul. Kaliskiej, gazetka, której pierwszy numer niedawno się ukazał. Piszemy „niedawno”, gdyż na gazetce nie ma daty wydania. W numerze podstawowe dane statystyczne o szkole; odredakcyjny wstępniak; przedstawienie wybranego 8 października Samorządu

Szkołnego; ankieta w której uczniowie wypowiadają się, czy są zadowoleni ze swych nauczycieli (40% tak, 30% raczej tak, tylko 10% zdecydowanie nie); jeden przedruk, krzyżówka, kącik humoru i „szkolni wierszokleci”. Nie jest napisane kto gazetkę redaguje, ale wszystkie propozycje i uwagi zaleca się kierować do klasy VI B. Tak więc klasie VI B - powodzenia!

oraz Andrzej Olszewski z Sojuszu Lewicy Demokratycznej (466 głosów - 6,04%). Po nich Wanda Sokołowska (też SLD, 332 głosy, 4,3%) oraz burmistrz Łukasz Kazłowski (Samorządowy Komitet Wyborczy - 185 głosów, 2,4%)

Rywalizację o fotel senatora wygrał w Łowiczu Zbigniew Rokicki z Kongresu Liberalno - Demokratycznego (2291 głosów, 30,23 %). W całym województwie zajął on jednak dopiero trzecie miejsce (22707 głosów) za dwoma ludowcami.

Czy były jakieś różnice we frekwencji i preferencjach wyborczych między poszczególnymi obwodami głosowania w Łowiczu? We frekwencji niewielkie: najniższa (32%) była w obwodzie nr 1 mieszczącym się w Szkole Podstawowej nr 3, najwyższa (50%) w obwodzie nr 5 - Dom Kolarza. Dość ciekawie natomiast układały się preferencje. Okazało się, że faktycznie był w jakimś miarce kształtuje świadomość. Mieszkańcy dużych, wzniesionych za rządów komunistycznych blokowisk częściej niż inni głosowali na Sojusz Lewicy. Tak było w obwodach nr 6 (obejmującym os. Starzyńskiego - d. 22 Lipca) i nr 7 (m.in. osiedla Broniewskiego i Noakowskiego) - gdzie byli komuniści wygrali. Podobnie było na Bratkowicach (do niedawna XXXV-lecia), gdzie zajęli II miejsce, tuż za Unią Demokratyczną. Natomiast na indywidualnych, ogródkowych, wolno stojących Gór-

Nowo wybrani senatorzy z woj. skierniewickiego:

- KOMOROWSKI ZBIGNIEW - Polakie Stronnictwo Ludowe
- KAMIŃSKI JERZY - Solidarność Rolników Indywidualnych

kach zwyciężył Kongres Liberalno-Demokratyczny. Ogólnie w pięciu obwodach zwyciężyła lista Porozumienia Obywatelskiego Centrum, w czterech Unii Demokratycznej, w trzech Sojuszu Lewicy, po jednym zwycięstwo odniosły listy Kongresu Liberalno-Demokratycznego i PSL. Indywidualnie w ośmiu obwodach wygrał W.J. Wysocki (raz wspólnie z A.Urbanowicz i raz z A.Olszewskim), w sześciu A.Urbanowicz, w jednym A.W.Jankowski.

O tym jak wyglądały wybory w II Rzeczypospolitej czytaj na str. 7.

WIĘZNIOWIE GŁOSOWALI NA KPN

W obwodzie głosowania utworzonym w łowickim Zakładzie Karnym do wyborów poszło 231 z 778 uprawnionych do tego więźniów. Najwięcej głosów bo aż 75 (38%) zdobyła lista Konfederacji Polski Niepodległej. Pozostałe ugrupowania nie uzyskały nawet po 20 głosów. Potwierdza to upodobania więźniów zasymptomizowane już podczas ubiegłorocznych wyborów prezydenckich, kiedy to w łowickim więzieniu wygrał wprawdzie Lech Wałęsa, ale drugi był - wyprzedzając Tadeusza Mazowieckiego - Leszek Moczulski.

kronika policyjna

* W nocy z 16/17 października przy ul. Zduńskiej nieznani sprawcy dokonali włamania do sklepu Sławomira M. z Warszawy skąd skradli alkohol oraz art.spożywcze wartości około 6 mln zł.

* 17 października o godz.4.50 na stacji PKP w Łowiczu nastąpiło wykołowanie pociągu osobowego relacji Skierniewice-Łowicz prowadzonego przez Sławomira O. z Warszawy. Przyczyną wykołowania było nie zastosowanie się maszynisty do sygnału „stop”.

* W nocy z 17/18 października w mieszkaniu Heleny T. zam.Łowicz ul.Gdańska zaistniał pożar. Spaleniu uległy meble, telewizor, video, komputer, okna i drzwi. Przyczyną pożaru była wadliwa instalacja elektryczna.

* 19 października o godz.23.15 KRP została powiadomiona o zapaleniu się ulatniającego się gazu z cysterny będącej w składzie pociągu relacji Plock-Łódź Olechów na szlaku kolejowym w m.Bobrowniki gm.Nieborów. Pożar został ugaszony przez straż pożarną, a nieszczelność wagonu usunęło pogotowie stacji ratownictwa chemicznego w Plocku. Przerwa w ruchu trwała do godz.3.40.

* W nocy z 20/21 października dokonano włamania do piwnic Jana F. zam.oś.Bratkowice bl.19 skąd skradziono rowar wartości 1,3 mln zł oraz Sabiny T. zam.Łowicz oś.Bratkowice bl.19 skąd skradziono bar wartości 1,38 mln zł. W bezpośrednim pościegu zatrzymano jednego ze sprawców włamania tj.Józefa W zam.Wągrów woj.siedleckie. Drugi ze sprawców Edward T zam.j.w. zbiegł z rowarem.

* 21 października o godz.8.50 w m.Malszyce gm.Łowicz kierujący samochodem marki Mercedes 200 D ob.Bułgaril wymusił pierwszeństwo i zderzył się czołowo z samochodem VW Passat kierowanym przez Edwarda K. zam.Maurzyce. Czterech pasażerów Mercedesa oraz pasażer i kierowca VW przebywają w szpitalu w Łowiczu.

* 23 października w Łowiczu w garażu popełnił samobójstwo przez powieszenie się Tadeusz G. lat 51. Zwłoki zabezpieczono w prosektorium w Łowiczu.

* W nocy z 22/23 października dokonano włamania do budynku stacji CPN w Łowiczu przy ul.Łukasiewicza. Nieznani sprawcy skradli oleje silnikowe, akcesoria i części samochodowe, papierosy. Suma strat 15 mln zł.

kronika policyjna

* 23 października w Łowiczu w garażu popełnił samobójstwo przez powieszenie się Tadeusz G. lat 51. Zwłoki zabezpieczono w prosektorium w Łowiczu.

* W nocy z 22/23 października dokonano włamania do budynku stacji CPN w Łowiczu przy ul. Łukasiewicza. Nieznani sprawcy skradli oleje silnikowe, akcesoria i część samochodowe, papierosy. Suma strat 15 mln zł.

* 23 października w Łowiczu na ul. Łódzkiej Wiesław B. lat 28 zam. Jastrzębia gm. Łowicz kierujący samochodem Fiat 126p uderzył w nadjeżdżający z przeciwka samochód marki Łada kierowany przez ob. ZSRR. W wyniku zderzenia kierujący Fiatem poniósł śmierć na miejscu. Ob. ZSRR z obrażeniami ciała przebywa w szpitalu w Łowiczu.

* 24 października o godz. 12.50 KRP Łowicz została powiadomiona o nagłym zgonie Czesława W. lat 48 zam. Łowicz os. Reymonta. Zgon nastąpił prawdopodobnie w nocy z 23/24. Zwłoki zabezpieczono do dyspozycji prokuratora.

* W nocy z 24/25 października w m. Wiskienica Górna gm. Zduny nieznani sprawcy dokonali włamania do sklepu spożywczo-przemysłowego należącego do Ryszarda P. skąd skradli alkohol i papierosy wartości około 3 mln zł.

* 27 października o godz. 18.00 w m. Arkadia gm. Nieborów kierujący samochodem marki Mercedes Marian Cz. lat 38 zam. Łowicz potrącił pieszego Stanisława F. lat 38 zam. Arkadia. W wyniku wypadku pieszy poniósł śmierć na miejscu.

podkom. M. Owczarek

KOMUNIKAT

Komenda Rejonowa Policji w Łowiczu prowadzi śledztwo w sprawie wypadku drogowego z udziałem dnia 10.10.1991 r. o godz. 21.10 w Łowiczu na ul. Sienkiewicza w czasie którego śmierć poniósł pieszy potrącony przez samochód marki POLONEZ koloru wiśniowego. W związku z tym świadków tego wypadku prosimy o skontaktowanie się z KRP Łowicz tel. 3480 wew. 208 lub osobiste przybycie do pokoju Nr 2.

PODZIĘKOWANIE

Komenda Rejonowa Policji w Łowiczu składa podziękowanie spółce z o.o. „TROJKĄ” mieszczącej się w Łowiczu przy ul. Polnej 17 za nieodpłatne przekazanie naszej jednostce policji artykułów papierniczych i biurowych wartości 1,5 miliona złotych.

Komendant Rejonowej Policji komisarz mgr Stefan Kołaczyk

Od 29 października zastrzeżeniu uległa forma protestu mieszkańców bloku nr 41 na Osiedlu Bratkowice w Łowiczu. Budynek został oflagowany i oplakatowany. Przypomnijmy, że wielokrotnie protestowali oni już u władz Łowickiej Spółdzielni Mieszkaniowej przeciwko rozporządzeniu Rady Miasta z 25 marca 1991 roku które narzuca na członków-lokatorów spółdzielni mieszkaniowych obowiązek bieżącej spłaty nie tylko raty zaciągniętego kredytu, ale i odsetek od niego. Przy bardzo wysokiej aktualnie stopie procentowej oznacza to, że mieszkańcy oddawanych w ostatnim czasie do użytku bloków w praktyce nie są wypłacalni. Dla przykładu w bloku 41 zasiedlonym wiosną, za mieszkanie M-4 o powierzchni 60m² trzeba zapłacić około 500 tysięcy złotych czynszu wraz z ratą kapitałową – i to mieszkańcy bloku regularnie płacą. Do

tego jednak dochodzi (znowu przykładowo w M-4) ponad 600 tysięcy złotych miesięcznie odsetek.

Bezpośrednią przyczyną zaostreżenia protestu było pismo, które 16 października do każdego z lokatorów wystosował prezes ŁSM Wojciech Gądek. W piśmie wzywał do zapłacenia w terminie 7 dni zaległych odsetek (zaległości wynoszą aktualnie od 3 do 7 milionów złotych na rodzinę). W razie nie spełnienia tego obowiązku groził skierowaniem sprawy do sądu.

W odpowiedzi mieszkańcy oflagowali i oplakatowali blok, a w piśmie skierowanym do prezesa „wyrazili ubolewanie jego posta-

wą”. Napisali m.in.:

„(...) Uważamy, iż działania Pana i Zarządu ŁSM powinno być skierowane do władz ustawodawczych w celu dostosowania Rozporządzenia RM do realnych możliwości płatniczych lokatorów. Problem ten został przedstawiony Panu Prezesowi na spotkaniu z lokatorami, w którym brała udział, między innymi, p. Poseł Anna Urbanowicz (pisaaliśmy o tym spotkaniu w jednym z wiosennych numerów N.L. – przyp. red.). Rezultatem tamtego spotkania miała być interpelacja poselska w Sejmie dotycząca zniesienia Rozporządzenia RM z dnia 25.03.1991r. Rzecznik Praw Obywatelskich prof. Ewa Łętowska po licznych interwencjach napływających z całej Polski, w liście skierowanym do Sejmu, stwierdziła iż Rozporządzenie nie przynoszące pozytywnych rezultatów powinno być jak najszybciej zmienione. Uważamy, że Zarząd ŁSM powinien reprezentować interesy i znać problemy swoich lokatorów. (...)

Wygłaskiwano w/w rozporządzenia postawi na krawędzi nędzy wielu spośród członków ŁSM, ponieważ w obecnej chwili wielu z mieszkańców żyje na pograniczu ubóstwa i ściąganie odsetek będzie niemożliwe. Doprowadzi to w efekcie do bankructwa ŁSM. (...)”

Oszustwa na dworcu

dokończenie ze str. 1

pakiet taki zdobyć (policja ustaliła już w jaki sposób) i przegrać na połączenia stacji Łowicz Główny.

Odtąd wszystko było już dziecinnie proste. Z ustaleń Prokuratury wynika, że kasjerka, która zgodziła się współpracować z mechanikami zgłaszała fikcyjną awarię automatu. Przyjeżdżali mechanicy z Łodzi (gdyż tylko oni dysponując kluczem serwisowym byli uprawnieni do dokonywania napraw). Wykonując „naprawę” podmieniano pakiet, wyrzucano po prostu do kosza taśmę zmianową (tę widoczną na zewnątrz), zakładano nową, a taśmę z narastającym saldem delikatnie nadrywano uniemożliwiając jej obracanie się i notowanie utargu. Mechanicy szli potem na spacer do miasta mówiąc że wrócą za 1-2 godziny i sprawdzą, czy wszystko działa. Rzeczywiście wracali. Kasjerka mówiła, że w zasadzie wszystko w porządku, ale trzeba jakiś drobny błąd poprawić. Rozbierano komputer na nowo, instalowano na powrót legalny pakiet, zakładano nową taśmę zewnętrzną, sklejano taśmę z narastającym saldem. Wydawane odtąd bilety były znowu „legalne”, ich wydanie znajdowało odbicie w pamięci komputera i na obu ta-

śmach. To wszystko jednak, co Henryka K. utargowała w czasie gdy mechanicy spacerując podziwiali piękno Łowicza, a czego Anna D. starała się nie zauważyć – po podziale trafiło do ich kieszeni.

Jak wpadli? Jak zwykle przez zachłanność, ale szczegóły pozostaną tajemnicą policji.

Według ustaleń śledztwa podej-

rzeni okradli PKP łącznie na sumę ponad 20 mln zł, przy czym tak Henryka K. jak i Annie D. zarzuca się zagarnięcie ponad 5 mln zł. Podejrzeni będą prawdopodobnie oskarżeni o przestępstwo z artykułu 200 Kodeksu Karnego, za co grozi kara od 1 do 10 lat pozbawienia wolności.

(wal)

KONTYNUOWAĆ REMONT

– mówią eksperci

W najbliższych dniach powinna dotrzeć do konserwatora zabytków oraz inwestora a także do Wydziału Nadzoru Budowlanego Urzędu Rejonowego wykonana przez Katedrę Mechaniki Konstrukcji Politechniki Łódzkiej ekspertyza określająca warunki, przy jakich spełnieniu możliwe będzie kontynuowanie remontu kamienicy na narożniku Rynku Kilińskiego i ulicy Zduńskiej w Łowiczu. Ekspertyza uznaje dalszy remont za możliwy, jednak przy konieczności wyburze-

nia niektórych partii budynku. Opracowanie zaleca wykonywanie dalszych prac jedynie siłami fachowców oraz pod ścisłym nadzorem budowlanym, określa także częściowo technologię tych prac.

Na podstawie tej ekspertyzy Urząd Rejonowy będzie mógł cofnąć decyzję wstrzymującą prace na budowie. Nawet jednak jeśli to szybko nastąpi trudno liczyć, by przed zimą inwestor zdołał wykonać coś więcej niż niezbędne prace zabezpieczające.

PODRÓŻE PO PARKIECIE

„Chwytny szarfę w obie ręce i pokazujemy nią: ścianę z tyłu, potem sufit, potem ścianę przed nami i podłogę. I jeszcze raz: tył, sufit, przód, podłoga.” Gromadka gręcznych w większości i spokojnych dzieci w skupieniu powtarza ćwiczenie za panią Halinką. Po chwili relaks: spokojny marsz dookoła sali, obie ręce do góry i głęboki wdech – ręce w dół i wydech. I znowu większy wysiłek: „podróże” po parkiecie na leżących na złożonych we czworokątach. Podciągać się wolno tylko rękoma.

Takie i wiele innych ćwiczeń wykonuje się w sali gimnastycznej łowickiego Studium Nauczycielskiego dwa razy w tygodniu. Pod kierunkiem i baczną obserwacją pani instruktorki Haliny Szwarockiej, absolwentki wydziału nauczycielskiego AWF w Katowicach ćwiczą dzieci z wadami postawy. Dominują boczne skrzywienia kręgosłupa (skolioza), ale są też dzieci z zakręglonymi bądź wklęsłymi plecami czy z płaskostopem. Ćwiczenia jeśli tylko są dobrze dobrane i pod fachową opieką wykonywane zapobiegają dalszemu postępowi skrzywienia, a nawet umożliwiają korektę postawy. Kluczem do sukcesu jest jednak właśnie prawidłowy dobór nieskomplikowanych skądinąd ćwiczeń i baczny nadzór nad prawidłowym ich wykonaniem. Stąd też dzieci na sali jest niewiele – tylko piętnaście. Gdy w łowickich szkołach ogłoszono, że SN prowadzi ćwiczenia – chętnych zjawilo się czterdziestu pięciu. Nie wszystkim jednak pasowały zaproponowane terminy, tak że w końcu

ostało się trzydziścioro najbardziej zainteresowanych – akurat na dwie grupy.

Wady postawy są od lat sześćdziesiątych listną plagą wśród dzieci i dorastającej młodzieży. Łowicz nie jest tu wyjątkiem. Z naszej pobieżnej sondy wynika, że w samej Szkole Podstawowej nr 1 trzydzieścioro dzieci ma płaskostopie, a dwadzieścioro skrzywienie kręgosłupa. W SP nr 4 55 dzieci kwalifikuje się do gimnastyki leczniczej. W „dwójce” jeszcze więcej: aż 143 dzieci winno intensywnie ćwiczyć. W tych dwóch ostatnich szkołach zajęcia takie są lub będą prowadzone. Gimnastyka prowadzona w SN przez p. Szwarocką tym się różni od zajęć w szkołach, że jest odpłatna. Rodzice płacą 150 tysięcy złotych miesięcznie od dziecka (na dodatek muszą z nim wykonać codziennie w domu zadany zestaw ćwiczeń). Jeśli mimo to z zajęcia cieszą się powodem, to z pewnością dzięki temu, że owe 150 tysięcy płaci się nie tylko za dwie godziny ćwiczeń. Drugim, równoważnym elementem terapii są zajęcia na pływalni. Pływanie jako znakomicie, bo równomiernie rozwijające układ mięśniowy jest w leczeniu wad postawy niemal niezbędne. Co poniedziałek więc autobus zabiera dzieci sprzed szkoły, mieszkających na trasie sprzed domów i mknie do Kutna, na tamtejszy basen. Jeśli już ktoś stać na owe 150 tysięcy miesięcznie, to wie, że nie są to pieniądze zmarnowane. Wszak: „Szlachetne zdrowie...”

Wojciech Waligórski

O mieszkaniach już wkrótce

Na najbliższej sesji Rady Miasta Łowicza, może już 12 listopada, zostanie prawdopodobnie rozstrzygnięta kwestia sposobu rozdysponowania mieszkań uzyskanych przez miasto po opuszczeniu przez rodziny zawodowych żołnierzy radzieckich dwóch bloków: na ul. Kwiatowej i na os. Kostka. Projekt zagospodarowania tych lokali usiłujący pogodzić różne sprzeczne propozycje przedłoży Radzie specjalna komisja powołana na poprzedniej sesji.

Międzynarodowy basket w Łowiczu?

DOBIEGA KOŃCA BUDOWA HALI SPORTOWEJ

Jak poinformował „Nowego Łowiczana” dyrektor Ośrodka Sportu i Rekreacji w Łowiczu p. Wiatr, kończona właśnie hala sportowa przy ul. Łódzkiej może być miejscem rozegrania jednego z meczów styczniowego Turnieju Wyzwolenia Warszawy w koszykówce mężczyzn. Trwają rozmowy w tej sprawie z Polskim Związkiem Koszykówki. W posiadającym już wieloletnią tradycję turnieju pod firmą stolic występują reprezentacje kilku liczących się w koszykówce krajów, m.in. ZSRR.

Nie wiadomo jednak czy turniej ten będzie jednocześnie imprezą otwarcia hali, czy też otwarcie nastąpi nieco wcześniej. Planowane było na koniec października, potem mówiono o listopadzie, dziś i ten termin wydaje się być zagrożony. Opóźnienie nastąpiło w wyniku wadliwego wykonania dachu. Przeciaki (o których już w „N.Ł.” pisałem) opóźniły kładzenie parkietu. Dopiero po ponownym pokryciu dachu przystąpiono do jego układania. Jest to parkiet specjalny, o 60-centymetrowej długości klepek. Jeszcze lepsza byłaby stosowana w renomowanych halach (np. w poznańskiej „Arenie”) tzw. „podłoga okrętowa”, ale nie udało się znaleźć producenta. I tak jednak wykonanie podłogi nie było zadaniem łatwym. Odpowiednią elastyczność zapewniają jej trzy kolejne warstwy: drewniany „ruszt”, kładzona z desek tzw. „ślepa podłoga” i na wierzchu parkiet.

Na parkiecie tym, pokrytym specjalnym, bezślizgowym lakierem wymalowane zostaną linie do rozgrywania zawodów w: siatkówkę, koszykówkę, piłkę ręczną, tenis ziemny i badmintonie. Do wykonania na głównej sali pozostały także wykładziny na ławkach dla widzów, która pomieścić będzie w stanie do 600 osób.

Oprócz sali głównej w budynku na piętrze mieszczą się dwie sale mniejszej wielkości, jedna przeznaczona do ułożenia na niej maty dla judoków „Zrywu”, druga do ćwiczeń gimnastycznych, ping-ponga itp. Obiekt wyposażony jest też w siłownię. Cała hala jest automatycznie klimatyzowana.

Oglądając imponującą bryłę budynku, podziwiając od wewnątrz jej kubaturę (którą trzeba ogrzać, oświetlić i posprzątać...) nie sposób nie zadać sobie pytania czy Łowicz stać na taki obiekt. Według wstępnych szacunków dyrektora OSiR roczne utrzymanie hali winno zamknąć się kwotą 1 miliarda złotych (przy aktualnych cenach). Wiadomo już, że wszyscy korzystający z hali będą musieli za tę możliwość płacić. Dotyczy to tak wy-

czynowców (których długoterminowe karnety będą najtańsze) jak i szkół oraz amatorów, chcących w gronie przyjaciół pograć np. w siatkówkę, czy poćwiczyć na siłowni. W tym przypadku także karnety kilkumiesięczne będą tańsze od jednorazowych biletów wstępu. Pewien zysk powinny przynieść sklepy, które po przeróbce zamierza się utworzyć w przylegającej do zewnętrznej ściany od strony ul. Łódzkiej gospodarczo-administracyjnej części budynku i oddać w dzierżawę. Na głównej sali można będzie urządzać także koncerty rockowe, ale w tym przypadku dyrektor Wiatr zastrzega się, że fani tej muzyki nie będą mieli prawa wstępu na parkiet, będą musieli siedzieć na widowni.

Drugim pytaniem, które się nasuwa jest pytanie o program wykorzystania sali. Dyrektor Wiatr jest optymistą, twierdzi, że obiekt na pewno nie będzie świecił pustkami.

Tak czy inaczej z chwilą ukończenia rozpoczętej w 1983 roku budowy Łowicz wzbogaci się o prawdziwe cacko. Kosztowne cacko.

Wojciech Waligórski

Na stancję do Panien

Siostry bernardyńki otwierają w Łowiczu internat dla uczących się w miejskich szkołach dziewcząt spoza miasta. Znajdować się on będzie w jednym z budynków kompleksu klasztorowego w Alei Sienkiewicza. Budynek ten, zabrany siostrą przez państwo w 1962 roku mieścił do niedawna internat dla dzieci niepełnosprawnych ze Szkoły Podstawowej nr 5. Po przeniesieniu internatu do innego pomieszczenia został siostrą zwrócony. Jak nam powiedziała matka przełożona wymaga on jednak poważnego remontu.

Stancja u bernardynek była pomysłem początkowo wyłącznie dla dziewcząt z klas zawodowych Zespołu Szkół Zawodowych nr 1 z ulicy Podrzecznej. Po wycofaniu się szkoły z tego projektu siostry oferują miejsca w internacie wszystkim zainteresowanym dziewczętom. Koszt całomiesięcznego pobytu z pełnym wyżywieniem wyniesie 650 tysięcy złotych. Internat dysponuje 25 miejscami. Opieką nad dziewczętami sprawować będą dwie siostry i dwie osoby świeckie.

PLAN, O KTÓRYM WARTO WIEDZIEĆ WIĘCEJ

Artykuł Wojciecha Waligórskiego pod tym tytułem (Nowy Łowiczanie Nr 33) z jednej strony ucieszył mnie a jednocześnie poczułem się jak uczeń wywołany do odpowiedzi. Zapyta ktoś, z czego to wynika?

- Wynika to z funkcji jaką pełniłem przy opracowywaniu projektu planu przestrzennego zagospodarowania miasta - funkcji generalnego projektanta planu w ramach pracy w Wojewódzkim Biurze Planowania Przestrzennego w Skierniewicach.

Potwierdzam informacje jakie zawiera artykuł a jednocześnie chciałbym przybliżyć problemy planowania przestrzennego w Łowiczu czytelnikom Pisma.

Czy plan jest potrzebny?

Co zmusza zespół specjalistów Zarządu Miasta, radnych do żmudnej pracy tworzenia planu? Sama nazwa „Plan” kojarzy się z pozostałością ubiegłych 50 lat, epoki centralnego zarządzania, programowania, dyrektyw, normatywów, planów centralnych i wojewódzkich. Do 1990 roku plan przestrzennego zagospodarowania był zapisem programu inwestycyjnego określonego odgórnie, niezależnego od woli mieszkańców. Przeznaczenie jakiegoś fragmentu miasta na określony jakiś cel np. przemysł, mieszkalnictwo itp. oznaczało zwykle dla właściciela wyłączenie. Z chwilą zmiany ustroju w Rzeczypospolitej Polskiej i powstania samorządu na szczeblu miasta, tak pomyślany plan traci sens. Czy dlatego więc tylko, że dalej funkcjonuje Ustawa o planowaniu przestrzennym zobowiązująca do opracowywania planów należy je sporządzać?

Potrzeba posiadania planu wynika z głębszych przesłanek a głównie z funkcji jaką plan powinien pełnić. Powinien on stwarzać ofertę terenową, określić wszystkie zalety i uciążliwości lokalizowania inwestycji w naszym mieście. Przyciągnie to ludzi z kapitałem, którzy będą budować miejsca pracy, mieszkania, usługi, a co za tym idzie będą tworzyć dochód z którego miasto będzie żyło. Jak wiele może stracić miasto, które nie posiada prawidłowo określonej oferty, mogą pokazać losy inwestorów podkupionych lepszymi warunkami przez Sochaczew czy Skierniewice. Plan powinien być prawem miejscowym to znaczy obowiązującym wszystkich, którzy chcą gospodarować w przestrzeni miasta. Jeżeli prawem, to musi się opierać na prawie polskim zapisanym w ustawach. Między innymi dotyczą one: ochrony środowiska, warunków sanitarnych, drogownictwa, kolejnictwa itp.

Plan musi zabezpieczać interes publiczny ogółu mieszkańców. Okre-

ślać miejsca przebiegu ulic, budowy szpitali, szkół czy linii elektroenergetycznych. Plan wzbogaca treść prawa własności gruntów określając z jednej strony przywileje wiążące się niejednokrotnie ze wzrostem wartości gruntu (np. ustalenie prawa zabudowy), z drugiej strony określając warunki i obowiązki tak właściciela jak i samorządu.

Reasumując: plan powinien być narzędziem działania Samorządu umożliwiającym bezkonfliktową gospodarkę przestrzenną mieszkańców miasta.

Czy Zarząd Miasta może działać skutecznie bez planu przestrzennego zagospodarowania? Jest to możliwe. Przykładem jest Wielka Brytania - gdzie nie istnieje tego typu plan jako prawo miejscowe. Każdorazowo tamtejszy samorząd określa wpływ proponowanej inwestycji na zagospodarowanie miasta, ocenia i daje zezwolenie. Ocena ta jest mini-planem zgodnym z obowiązującym prawem. Od ocen negatywnych w warunkach brytyjskich nie ma odwołania.

Przeciwym przykładem może być system francuski czy szwajcarski. Raz uchwalone plany funkcjonują bardzo długi okres i są nieomal świętością. Zmiana takiego planu może nastąpić gdy zaistnieje dostatecznie duży „kapitał” inwestujący w miejscowości co powoduje zerwanie dotychczasowych struktur.

Osobiście nie widzę możliwości funkcjonowania Zarządu Miasta Łowicza bez planu przestrzennego zagospodarowania. Wynika to z faktów:

- wielość decyzji urbanistycznych podejmowanych w warunkach permanentnego deficytu urzędzeń i sieci infrastruktury technicznej,
- potrzeby koordynacji poczynań wielu inwestorów,
- braku obserwacji stanu bieżącego miasta (monitoringu),
- braku kadr specjalistów w zakresie koordynacji inwestycji.

*

Pozostał jeszcze jeden warunek jaki musi być spełniony by plan funkcjonował. Jest to warunek akceptacji jego ustaleń przez mieszkańców miasta oraz osoby fizyczne i prawne gospodarujące w mieście a nie będące jego mieszkańcami. W tym celu projekt planu był wyłożony do publicznego wglądu przez 21 dni. Niestety zainteresowanie nim mieszkańców było niewielkie. Co mogą znaczyć

uwagi 17 Obywateli do liczby kilku tysięcy właścicieli nieruchomości o których plan stanowi?

Punkty sporne.

Czy plan opracowany przez Zespół Urbanistyczny w Łowiczu spełni pokładane nadzieje, czy będzie dobrym planem? Ufam, że tak, mimo iż zawiera rozstrzygnięcia, które w artykule p. Waligórskiego określono jako kontrowersyjne. Może więc teraz kilka uwag o tych kontrowersjach. Dotyczą one określenia funkcji miasta - „obsługi ruchu turystycznego”, szeroko pojętej polityki mieszkaniowej i komunikacji.

Muszę przyznać, że z pierwotnej wersji planu, z tych trzech grup zagadnień udało mi się na obradach Specjalnej Komisji Rady Miasta Łowicza d/s Planu Zagospodarowania Przestrzennego obronić jedynie początkowy wariant systemu komunikacji a i to po wielogodzinnej dyskusji.

Czy Łowicz może żyć z turystyki?

Problem pierwszy dotyczy bardziej polityki kierującej rozwój miasta na turystykę z ograniczeniem funkcji produkcyjnych. Ustalenie ambitne, lecz bardzo trudne do wykonania. Nie można ograniczać naturalnego rozwoju miasta w kierunku produkcji (dawna nazwa - przemysł). Do takiego rozwoju kwalifikuje położenie w szybko urbanizującym się paśmie Pozańsko-Warszawskim. Łowicz jest bardzo niewielkim fragmentem kierunku rozwoju europejskiej linii Paryż-Berlin-Warszawa, na który wskazują ekonomicy i urbanisci zachonoeuropejscy. To jest szansa miasta. Rozwój turystyki wymaga stworzenia atrakcyjnej bazy a ta może powstać dopiero w warunkach względnego ogólnokrajowego dobrobytu.

Niestety Łowicz nie posiada naturalnych walorów turystycznych typu lasy, góry, jeziora itp a zabytkowe śródmieście to zaplecze do zwiedzania jednodniowego a nie turystyki pobytowej.

Co ma plan do ceny działki?

Problem polityki mieszkaniowej był o wiele trudniejszy. Pierwotna wersja planu zakładała szerokie otwarcie peryferyjnych terenów miasta dla zabudowy jednorodzinnej o raczej skromnym uzbrojeniu (energia elektryczna i wodociąg). Z uwagi na sytuację finansową miasta

(brak środków na infrastrukturę techniczną) Komisja ograniczyła zapędy projektantów. Uznano priorytet zabudowy wszelkich wolnych terenów w centrum miasta. Ma to dobrą stronę bo ogranicza front inwestycyjny w zakresie sieci wodociągowej i kanalizacyjnych, ale jednocześnie i minusy. Polegają one na ograniczeniu oferty terenów mieszkaniowych. Prowadzi to do wzrostu popytu nad podażą, co z kolei winduje ceny działek w centrum miasta do poziomu warszawskiego. Kolejnym krokiem w myśl ustalonej polityki mieszkaniowej miasta były: uchylenie przygotowanego osiedla przy ul. Chelmońskiego na około 250 działek, zablokowanie przygotowania terenów mieszkaniowych przy ul. Łódzkiej-Tuszeńskiej i Żołnierskiej-Strzeleckiej oraz kontynuacja budowy kanalizacji sanitarnej w Śródmieściu.

Jak autem po Łowiczu?

Problem układu komunikacyjnego w Łowiczu porównać można jedynie do gordyjskiego węzła. Ciasna zabudowa ulic, zabytkowy układ urbanistyczny, przeszkody w postaci rzeki Bzury i linii PKP, wielokierunkowy rozwój terenów produkcyjnych i mieszkalnictwa nie ułatwiał zadania. Projekt planu zakłada dochodzenie do układu optymalnego małymi krokami. Kolejno:

- skierowanie części ruchu z najbardziej obciążonych ulic Łódzkiej i Stanisławskiego na ul. Katarzynów, Sikorskiego i Starzyńskiego - wymagana budowa ok. 500m ulicy od „Cerbudowy” do bazy Rejonu Dróg Publicznych na zbiegu ul. Łódzkiej z obwodnicą

- połączenie osiedla Bratkowice z centrum miasta ulicą o odpowiedniej szerokości śladami ulic Topolowej, Starościńskiej i Broniewskiego.

- przygotowanie dróg dojazdowych do projektowanego wiaduktu w ul. Warszawskiej.

Sam wiadukt a w zasadzie dwa wiadukty zostaną zrealizowane w trakcie modernizacji linii PKP Berlin-Warszawa z przystosowaniem trakcji do ruchu z prędkościami 160km/godz. i większymi. Bezpieczeństwo ruchu wymaga jednak likwidacji wszystkich przejazdów kolejowych.

Planowanie przestrzenne jest procesem, ciągłym wyborem wyorientowań, ich korektą, dostosowaniem do nowych warunków, uwzględnieniem interesów możliwie wszystkich zainteresowanych. Jednocześnie uznać należy, że nie powstał i nigdy nie powstanie plan idealny. Zbliżenie do ideału może zapewnić bieżąca współpraca zespołu projektowego z mieszkańcami, ich przedstawicielami w Samorządzie, pełna informacja o zamierzeniach i ustaleniach Rady Miasta. Wnosząc ten tekst, mam nadzieję wywołać na forum „Nowego Łowiczanie” dyskusję nad problemami rozwoju miasta.

mgr inż. Andrzej Bargieła

W podręczniku dla niemieckich szkół wojskowych wydanym przed 1914 r. przy opisie terytorium Królestwa Polskiego pod względem wojskowym przestrzegano, aby nie kwaterować żołnierzy w domach mieszkalnych na wsiach ze względu na ich warunki higieniczne. Wyjątek od tej zasady czyniono tylko dla pow. łowickiego. Czy trzeba większego stopnia uznania dla kultury materialnej wsi księżackich? Pozostaje pytanie, w jakiej mierze szła z tym w parze kultura duchowa.

Otóż bez wątpienia na przełomie XIX i XX stulecia wieś księżacka wyróżniała się na obszarze zaboru rosyjskiego także swoim wyrobieniem społecznym i politycznym. Przykłady dadzą się mnożyć.

W 1901 r. w Zdunach zorganizowano pierwszą w powiecie ochotniczą straż ogniową. Przed 1914 r. było ich już na terenie powiatu siedemnaście. Podobną liczbą nie mógł się pochlubić żaden inny powiat. Kiedy w 1904 r. powstał Polski Związek Ludowy, to tutaj właśnie posiadał on największą ilość swoich komórek. Towarzyszył temu pęd do oświaty. i udział w walce o szkołę z polskim językiem nauczania na wsi, także o polski w urzędowaniu gmin. Było to skutkiem oddziaływania początkowo ruchu narodowo-demokratycznego, następnie także ludowego. Pierwszemu patronował na terenie łowicza i powiatu Władysław Grabski, późniejszy wybitny mąż stanu, drugiemu ofiarą i światli ludzie wprawdzie mniejszego kalibru, ale rekrutujący się spośród nauczycielstwa szkół wiejskich i działaczy miejscowych. Nie brakowało wśród nich i przedstawicieli inteligencji łowicza, dość wspomnieć Anielę Chmielińską.

Stąd też naturalny jest fakt, że kiedy Polska odzyskała niepodległość w wyborach do Sejmu Ustawodawczego na początku 1919 r. zdobyło mandaty poselskie aż trzech działaczy pochodzenia księżackiego.

Wśród nich najwybitniejszą postacią był **Teofil Kurczak (1877-1962)** pochodzący ze wsi Ostrów. Początkowo pozostawał pod wpływem ideologii narodowo-demokratycznej. Mandat posełki uzyskał już jednak z listy PSL „Wyzwolenie”, aby ostatecznie trafić do bardziej prawicowego PSL „Piast”, którego klubowi w Sejmie przewodził **Wincenty Witos**. Przeszłość miał podobną jak dwaj pozostali jego towarzysze, to znaczy ukończoną trzyletnią szkołę wiejską, pracę społeczną w organizacjach dopuszczonych do działania przez zaborcę. Różnił go natomiast od lat najwcześniejszych pociąg do

Księżacy w ławach sejmowych.

pióra. Kurczaka znajdujemy wśród pierwszych korespondentów wiejskiej prasy dla ludu, następnie już ludowej. Brał także aktywny udział w ruchu niepodległościowym. W Sejmie Ustawodawczym wszedł w skład komisji: Demobilizacji, Wojskowej, Odbudowy Kraju i Rolnej. Na posiedzeniach plenarnych przemawiał dziesięć razy głównie na tematy związane z odbudową wsi ze zniszczeń wojennych i gospodarką rolną.

Witos po latach w swoich pamiętnikach napisał o Kurczaku: „Był mieszaniną nieubłaganego radykała i zaśnieźdzonego konserwatywy. Oświadczał się głośno jako przeciwnik obszarników i klechów, wieszając ich wszystkich słowami na suchej wierzbie, a równocześnie pracował z nimi w gminie i powiecie. Uważając to za zupełnie naturalne.” Bardziej zainteresowanych osobą Kurczaka odesłać trzeba do monumentalnego Polskiego Słownika Biograficznego, w którym znalazł się jego biogram jako pierwszego księżaka w tym dziele.

Trzymając się porządku alfabetycznego na drugim miejscu postawić trzeba posła **Teofila Wojdę (1887-1920)** pochodzącego z Kompiny, najmłodszego wiekiem, który w 1910 r. przeniósł się na gospodarstwo żony we wsi Skorzeń w pow. kutnowskim. W przeciwieństwie do swoich towarzyszy miał już ukończoną jednoroczną szkołę rolniczą w Mieczysławowie (pow. kutnowski). Do Sejmu kandydował z listy Zw. Ludowo Narodowego będącego kontynuacją narodowej demokracji, ale wstąpił do

klubu PSL „Piast”. Był członkiem komisji: Odbudowy Kraju, Regulaminowej oraz Nietakalności Poselskiej. Na forum Sejmu przemawiał sześciokrotnie w sprawach także dotyczących wsi.

Jako ochotnik uczestniczył w wojnie 1920 r. i brał udział w walkach pod Kowlem i Plockiem. Witos napisał o Wojdzie, że był człowiekiem „dość niezwykłym”. Nadto: „Niezwykle uczynnym i pracowitym, sprawie oddanym. Cechować miał go „kryształowy wprost charakter” i „gorący patriotyzm”. Dzięki tym zaletom „zdobywał sobie uznanie nawet u swoich przeciwników”. Zmarł w grudniu 1920 r. jeszcze przed zawarciem pokoju.

Według słów Witos „przemęczony trudami wojennymi”. Pogrzeb w Kompinie odbył się z udziałem nie tylko członków klubu PSL „Piast”, ale także jego przewodniczącego.

Poczet posłów do Sejmu Ustawodawczego pochodzących ze wsi księżackich, występujących pod ludowym sztandarem zamyka **Tomasz Wróbel (1878-1951)** pochodzący ze Strugonic, rówieśnik wiekiem Kurczaka. Na posła został wybrany z listy PSL „Piast”. Został członkiem komisji Odbudowy Kraju. Na forum Sejmu nie przemawiał. Witos napisał o nim, że w odróżnieniu od gwałtownego Kurczaka, był niezwykle myślicy flegmatykiem, rozważającym wszystko za i przeciw. Miał wielkie poczucie honoru i nigdy się nie ważył na krok dla drugich szkodliwy. Co według pamiętnika-

za Wróbla i Kurczaka łączyło to „duża znajomość rzeczy i inteligencja”, których brakowało niektórym posłom. W wyborach do sejmiku II kadencji pojawił się także Wróbel jeszcze jako zastępca posła.

Kończąc listę księżaków zasiadających do Sejmu II Rzeczypospolitej należy wspomnieć jeszcze **Józefa Goździka** pochodzącego ze Złakowa Borowego (1869-1932), który z listy Związku Ludowo-Narodowego trafił do sejmiku II kadencji (1922-1937). Poza nim na liście figurował także z pow. łowickiego ziemianin Stanisław Grabiński z Walewic. Było to zgodne z ideą solidaryzmu narodowego wyznawanego przez wspomniane grupowanie. Goździk wszedł w skład komisji Petycyjnej. Podobnie jak Wróbel w poprzedniej kadencji na forum Sejmu nie przemawiał. Na terenie pow. łowickiego współpracował z ks. Płaskowskim ze Złakowa Kościelnego oraz ziemianinem Janowskim, ziemianinem z Długiego. Zwalczany był przez działaczy PSL „Piast” i młodzieżowe „Wici”.

Jak wiadomo obecność posłów pochodzenia księżackiego na ławach sejmowych miała swój ciąg dalszy po II wojnie światowej. Byli to już ludzie innego pokroju. Chociaż wychowani i wykształceni w Polsce niepodległej odbiegali w poglądach politycznych od poprzedników. Pejzażu sejmowego nie ożywiały już także obecne dawniej łowickie stroje ludowe.

Tadeusz Gumiński

„Pasiaczek” u Pijarów

pieć i rozpaczliwie potrzebują pomocy przypominamy: nikt tak nie pomoże alkoholikowi jak drugi alkoholik. Do „Pasiaczka” (w budynku katechetycznym łowickiego kościoła ojców pijarów) można przyjść w

każdy poniedziałek, środe, piątek i niedzielę od godziny piętnastej do późnych godzin wieczornych. A we wtorki od piętnastej zbierają się kobiety - żony alkoholików.

(wal)

ZARZĄD MIASTA ŁOWICZA

składa serdeczne podziękowanie

Przewodniczącym i członkom Obwodowych Komisji Wyborczych, zakładom opiekuńczym, Policji Rejonowej oraz pracownikom Urzędu Miasta Łowicza za ogromny wkład pracy i zaangażowanie w pracach związanych z wyborami do Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej.

**Za Zarząd Miasta Łowicza
Burmistrz Miasta Łowicza
Łukasz Kazłowski**

TAM, GDZIE PTAKI NIE ŚPIEWAJĄ

Poniższy tekst został udostępniony „Nowemu Łowiczanie” przez biskupa połowego Wojska Polskiego, ks. Sławoja Leszka Głódzia. Publikujemy go w kilka dni po uroczystości Wszystkich Świętych i na kilka dni przed 73 rocznicą odzyskania niepodległości.

Do długiej litanii martyrologicznej naszego Narodu i cmentarzy wojennych doszły jeszcze nowe, niedawno odkryte: jeden w Charkowie, na Ukrainie, a drugi w Miednoje w Rosji.

Udałem się tam w sierpniu, w pełni lata, wraz z delegacją rządową, przedstawicielami Wojska Polskiego i Policji oraz z rodzinami pomordowanych. Podkreślałem – udałem się w pełni lata – w sierpniu, a nie dane mi było usłyszeć na tym cmentarzystku położonym w leśnych gęstwinach, śpiewu ptaków. Jakby to co się stało odstraszyło nieświadome tragedii ptaki.

Do Charkowa przylecieliśmy samolotem JAK-40. Miasto liczące 1,8 mln mieszkańców rozległe, jakby ospale. Tu, w jego sercu znajdowała się siedziba NKWD, gdzie „rytualnie” strzałem w tył głowy mordowano synów „Polskiej burżuazji”, „jaśniepańskiej” i wywożono na przedmieścia, grzebiąc w cichości, w skryciu. Mogiły w błotnistym ilu pokrył las klonowy.

Po 51 latach doczekały się złożone tam ciała, chrześcijańskiego pogrzebu i wojskowych honorów.

Po raz pierwszy uświadomiłem sobie wielką wymowę salwy kompanii honorowej WP. Jakby po tym trzykrotnym wystrzale mogli już godnie odpoczywać w pokoju. A cóż dopiero czuliśmy my wszyscy stojący nad otwartym grobem i zakrytą dotąd prawdą, gdy orkiestra wojskowa odegrała hymn państwowy, a na zakończenie melodię „Śpij kolego w ciemnym grobie”. Towarzyszył śpiew, murmurando przez łzy. Do tych przeżyć dołączyła się i natura. Akurat w czasie podniesienia zerwał się wicher, zagrzmiąło. Na ołtarz zaczęły spadać suche liście i gałęzie. Zawinąłem je w korporał i przywiozłem do Warszawy, jak relikwie, wyrosły przecież te drzewa na tej ziemi rosyjskiej, nasiąkniętej polską krwią. Krople łez mieszały się z kropkami, ba! – strugami deszczu.

Nasi rodacy, pracownicy „Energopolu” okazali się nie tylko go-

cinni. Zbudowali ołtarz, pulpit Słowa Bożego, a nad grobem ustawili duży dębowy krzyż. Stała przed nim duża trumna z sosnowych desek, pokryta flagą białą-czerwoną i wstęgą z orderem „Virtuti Militari”.

Tak, to grób tych, którzy mogliby do nas powiedzieć „budowały nasze kości złotą drogę ku wolności”. Tymi słowami rozpocząłem i zakończyłem kazanie. Przyznam, iż były momenty, kiedy głos odmawiał posłuszeństwa, w czasie kazania i modlitw nad otwartym grobem. Solidarnie z nami modlił się ksiądz Zdzisław Paszkowski przebywający tam z Komisją Ekshumacyjną, Polacy aż z Wilna, ze Lwowa, Kijowa i Kamieńca, Ukraińcy z „RUCH-u” (odpowiednik naszej „Solidarności”) z niebiesko-żółtymi flagami z kirem.

Wsiadających do autokaru opadał szosy, dochodził śpiew „panechidy” w obrządku wschodnim „Wieczna pamięć”.

Tego popołudnia w Charkowie i podczas wieczornego lądowania w Kijowie, nie przypuszczałem, że w trzy tygodnie później, 31-go sierpnia przyjdzie mi celebrować uroczystości pogrzebowe na innym cmentarzu jeńców wojennych w Miednoje, koło Tweru w Republice Rosyjskiej.

Tu, 26 km od miasta Twer i siedziby NKWD, gdzie kończyła się via crucis dla 6.295 naszych rodaków, powitał nas sosnowy las. Nie usłyszał i w tym sosnowym lesie nikt z przybyłych śpiewu ptaków. A jest to przecież miejsce wypoczynkowe, las pełen oficerskich dach dawnego NKWD.

Jechaliśmy tu 36 godzin z Warszawy poprzez Baranowicze, Katyń, Smoleńsk do Tweru. Na wysokości Katynia w piątek 29 sierpnia o godz. 17-ej rozpocząłem celebrazję Mszy Św. w salonie wagonu. Jej uczestnikami byli ministrowie (Milewski i Widacki), senatorowie, posłowie, Rodziny Katyńskie, żołnierze Straży Granicznej, policja z plk. Hulą, Żandarmeria Wojskowa, ro-

dziny pomordowanych. Na stacji kolejowej w Smoleńsku przygodni podróżni usłyszeli gromki śpiew z polskiego pociągu „Bądźże pozdrowiona...”. Ofiara Chrystusa dopełniała się z ofiarą naszych żołnierzy, którzy tę samą drogę odbyli przed 51 laty. Podobna celebrazja miała też miejsce w drodze powrotnej. Tym razem Msza Św. rozpoczęła się na stacji kolejowej w Smoleńsku w jednym rosyjskim wagonie. Po jej zakończeniu szefowa kuchni – baru, poprosiła mnie, abym ofiarował jej Obraz Matki Odkupiciela, a „ja oprawlu w ramoczku dla mojej siemii”. To także nowy powtórzenie wolności religijnej i głodu, sztucznie przez lata tłumionego, odczuć religijnych. Nawet przygodni Rosjanie okazali zainteresowanie tą niezwykłą kolejową pielgrzymką do Miednoje. Już w Twerze, na stacji, otrzymałem bukiet chryzantem od jednej z licznych kwiecierek „za medalik” z obliczem Chrystusa Miłosiernego. Takich medalików rozdałem 500 sztuk, a obrazków Ojca Świętego („iz Papoju Rimskim” – prosili) i Matką Bożą Częstochowską około jednego tysiąca. Zresztą wzięłem ich za mało. Nie przypuszczałem, że wśród obdarowywanych znajdą się żołnierze, oficerowie i trzej generałowie rosyjscy. W wielkim skupieniu uczestniczyli oni także, bo przecież jest to także część słowiańskiego narodu. Świadomość Kainowej zbrodni i Kainowej winy czytało się w oczach.

Pozostając wciąż pod wielkim wrażeniem słów Rosjanki, jakie wypowiedziała do mnie po zakończonych uroczystościach. Sądziłem,

że to jedna z Polek, na opustoszałym jednohektarowym cmentarzu w Miednoje, siedząca w zadumie czy modlitwie na ławce przed odkrytym grobem. Niechże jej słowa poszerzą nasze polskie doznanie. Zbliżyłem się do niej by wręczyć jej obrazek z Ojcem Świętym. Ona zaś wyciąga rękę i mówi: „Izwinitie, szto zdieiał moj narod”. Po jej policzkach popłynęły łzy, łzy szczere. Do nas rozmawiających dołączył oficer, kapitan Armii Czerwonej. To chyba z obstawy – pomyślałem. Ona zaś wskazując na niego dodaje „to mój muž”. Pożegnałem ich spiesząc w stronę autokarów przed ogrodzeniem. Jeszcze jedno spojrzenie na ostatni cmentarz Rzeczypospolitej, sześćdziesiąt krotnie większy niż Monte Casino.

Na lewo w głębi, patrząc od bramy Krzyż wykonany w Dęblinie rekoma żołnierzy i płonące znicze. Na wprost nieco w prawo na ławce siedzący dwoje ludzi, Rosjan w romantyczno-słowiańskiej zadumie nad tym co było udziałem ich ojców, Kainowym grzechem.

Uroczystości pogrzebowe i odwiedziny Charkowa i Miednoje, to „nie rozdrapywanie ran”, to nie „grzebanie się w przeszłości”. To wyznaczenie drogi ku prawdzie, usuwanie cienia nad sąsiedztwem między słowiańskimi narodami.

Przed opuszczeniem cmentarza w Miednoje konsul RP w Moskwie przedłożył książkę pamiątkową, w której napisałem następujące słowa: „Pamiętaj Polsko o tych dzieciach Twoich, które miłość i przyjaźń do Ciebie okupiły śmiercią swoją... a Wam tu poległym chcemy powiedzieć, że ta Polska – nie zginęła, żyje, po latach udruki buduje zręby lepszej przyszłości, że jest wolna i niepodległa”.

Dziś zaś kończąc te refleksje pragnę zakończyć słowami naszej modlitwy w Miednoje: „Panie, Dawco Pokoju, ześlij na nasze pobratymcze narody, rosyjski i polski – pokój”, aby nie było takich miejsc gdzie ptaki nie śpiewają.

+ Sławoj Leszek Głódź
Biskup Polowy WP

Makieta Pomnika Poległym i Pomordowanym na Wschodzie, który wkrótce wzniesiony zostanie w centrum Warszawy.

10 listopada, 32 niedziela zwykła; Ew. Mk 12, 38-44

Głód Słowa
Uboga wdowa ofiarowując wszystko Bogu stała się gotową, aby wszystko od Boga otrzymać.

17 listopada, 33 niedziela zwykła; Ew. Mk 13, 24-32

„Niebo i Ziemia przeminają” – mówi Jezus. Zostanie tylko to co zostało zrodzone mocą Słowa. Tylko ono może Mnie ocalić w czas wielkiego ucisku.

NABI

W pierwszej połowie XIX wieku zaczęła wzrastać w sposób bardzo widoczny liczba mieszkańców Łowicza. Nowym akcentem dziejów miasta w tym czasie była rosnąca liczba ludności żydowskiej. Pierwszych czterech Żydów przyjął do niedawna jeszcze prymasowski i zamknięty dla nich Łowicz za czasów pruskich, w 1797 roku. Byli to nieznani bliżej: Boroski, Cukier, Pinkus i Planka, którzy jako pierwsi otrzymali zezwolenie na osiedlenie, ale nie wolno im było budować własnych domów. Wyznaczono im specjalny rewir zamieszkania: część jednej strony ulicy Piotrkowskiej przylegającej do Nowego Rynku oraz część ulicy Bielawskiej do rogu Podrzecznej czyli Przyryнку.

W latach następnych napływ Żydów do miasta zwiększył się. Od 1829 roku Żydzi łowicki mieli własny drewniany dom modlitwy przy rogu ulicy Zduńskiej. Na murywaną synagogę musieli czekać do 1897 roku. Mieli też dom modlitwy przy ul. Browarnej. W 1893 roku liczba Żydów wynosiła 3067 (34%), w 1909r. 5517 (38,5%). Żydzi trudnili się głównie handlem, opowiadając zwłaszcza drobny obrót towarowy pomiędzy miastem a wsią, pracowali też w rzemiośle pozacachowym bez patentów i oficjalnych zezwoleń władz. Część Żydów byli to bogaci mieszczaństwo. Spolonizowane rodziny żydowskie znajdujemy wśród pionierów przemysłu łowickiego (np. Żelechowski, Wekstein). Byli jednak też Żydzi

wegetujący na skraju nędzy. Niektórzy zajmowali się np. dorożkarstwem. Pierwsza dorożka konna w Łowiczu pojawiła się w 1895r.

Chłopcy żydowscy uczyli się w 13 chederach, tj. szkołach o charakterze religijnym, gdzie uczono po hebrajsku. Nieliczne dziewczęta żydowskie uczyły się w miejskich szkołach elementarnych. W 1918r. do gimnazjów uczęszczało 22 Żydów i 39 Żydówek (13% wszystkich uczniów).

Żydzi brali udział w życiu publicznym miasta. W 1917r. radni żydowscy oświadczyli, że nie mogą brać udziału w obradach w piątki i soboty (szabas).

Cmentarz żydowski powstał w połowie ubiegłego stulecia przy trakcie bielawskim, przy ul. Łęczycykiej na tzw. Górkach Zagórskich. Biedniejszych Żydów grzebano po prawej stronie od bramy wejściowej, bogatszych po obu stronach głównej alei. Zachowały się ściany kaplicy ufundowanej przez rodzinę Weksteinów z napisem:

„Budynek ten wzniesiony został z daru Anatolstwa Wekstein ku czci syna ich B.P. inż. Mieczysława. Łowicz 1937r.”

Po 1939r. nastąpiła tragedia Żydów łowickich. W czasie okupacji, jesienią 1940 roku powstało w Łowiczu getto, które obejmowało ul. Zduńską, północną część Nowego Rynku, ul. Browarną, Bielawską i część ul. Sienkiewicza. Niemcy umieścili w nim 4300 Żydów. Wielu

nich zamordowano na cmentarzu żydowskim. Niemcy cmentarz dewastowali, a płytami z nagrobków wyłożyli kanał ściekowy nieczystości prowadzący do Bzury. Okupanci wykorzystywali Żydów do pracy przymusowej przy robotach publicznych (np. przy regulacji Bzury).

W 1941r. rozpoczęto likwidację getta. Ostatnich Żydów wywieziono w 1942r.

O wojnie mówią nagrobki:

Szoel Natan z Amszczonowskich Natan Jankiel Amszczonowski Rywka Małka Amszczonowska Ku wiecznej pamięci 22 osób rodziny Natan pomordowanych przez Niemców w latach 1939-1944.

Chawa Hinda z Konopnickich Pera zginęła śmiercią tragiczną zamordowana przez barbarzyńskich hitlerowców Dn. 27. XII. 1943r. przeżywszy lat 47.

Abram Leszczyński syn Joska Borajtruszy urodzony 30 sierpnia 1877r. w Łowiczu zmarł 19 lutego 1940r. w Warszawie w ponurych dniach okupacji. Tu pochowany w swym umiłowanym mieście

rodzinnym. Na wieszoną pamięć jego zamordowanych w hitlerowskich kaźniach braci: Fajda, Sanego, Chila, Mojżesza i Szmula. Siostr: Szajnoli, Hudesy oraz ich rodziców. Kamień ten wystawili córka i synowie.

Po wojnie cmentarz opuszczony niszczał, a do jego dewastacji przyczynili się także komuniści używając płyt nagrobkowych do budowy Pomnika Wdzięczności Armii Radzieckiej, który znajdował się na Starym rynku.

Obecnie cmentarz znajduje się w fatalnym stanie. W całości zachowało się 181 pomników, tzw. macew, natomiast 200 macew jest zniszczonych w różnym stopniu. Napisy na zachowanych nagrobkach wykonane w przytłaczającej większości w języku hebrajskim, niektóre tylko po polsku. Daty podawane są według kalendarzy: gregoriańskiego i żydowskiego.

B.P. Julian Wekstein urodz. 21 tamus 5610r. umarł 14 kislew 5630r

Mydarywka z Szlachterów Rosendorf 12 tamus 5665r. zmarła 15 lipiec 1905r. przeżywszy lat 68 Najukochańszej matce dzieci.

Najstarszy grób pochodzi z 1869 roku. Najnowszy to grób Anatola Weksteina, który przeżywszy 100 lat zmarł w 1972r.

Kółko historyczne w Ł.O.

Jaki będzie ostatni ślad sacjalizmu w naszym mieście?

„Już był w ogródku...”

W dawnym kościele i klasztorze dominikańskim zaborcy urządzili koszary, w okresie międzywojennym koszary te nazwano imieniem Piłsudskiego, przy ulicy, przed dawnym kościołem ustawiony był cokół z brązowym popiersiem Marszałka a wokół niski, żelazny płotek z monogramami PJ.

Po wojnie popiersie zostało usunięte, znalazło schronienie w kolegiacie a na pustym cokole umieszczona została plakietka Mickiewicza.

Jednego Wilniuka zastąpiono drugim, ale żelazny płotek z monogramami PJ pozostał. Każdy przechodzący widział, że Mickiewicz stoi w nie swoim ogródku.

Dziś popiersie Marszałka wróciło na swoje miejsce a na Mickiewiczu sprawdziło się to, co sam pisał o liście: „Już był w ogródku, już miał się witać z gąską...”

KSIEDZA SKIĘLCZYŃSKIEGO PRZEWODNIK PO ŁOWICZU

Pierwszy ślad socjalizmu w Łowiczu

Pierwszym, historycznym śladem socjalizmu w Łowiczu jest знаmienne wydarzenie. Dnia 29 kwietnia 1879r. w łowickim hotelu zatrzymał się Bolesław Makomaski, kapitan 37 brygady artylerii rosyjskiej. W pokoju czytał książkę o socjalizmie w języku rosyjskim, po przeczytaniu strzelił sobie w głowę. Nie chciał doczekać. Przy ciele samobójcy znaleziono książkę, która go tak wytrąciła z równowagi.

W związku z tragiczną śmiercią **OJCA** wyrazi
szczerego współczucia
koleżance

IRENIE MARKIEWICZ

składają:

Dyrekcja, koleżanki i koledzy Wojewódzkiego
Zakładu Usług Wodnych w Łowiczu

ŁOWICZANIN

70 lat temu pisał

Dnia 16 b.m. na zebraniu Koła Przyjaciół Harcerzy, Dyrektor Gimnazjum, p. Dr. Władysław Olszewski w przemówieniu swem odezwał się w sposób nader ubliżający o nieobecnych na zebraniu Panu Ppulk. Michał Tomaszewicz. W charakterze pełnomocników Pana Ppulk. Tomaszewicza zażądaliśmy: albo przeproszenia Go publicznie, albo udzielenia satysfakcji z bronią w rękę. (...)

28.10.1921.

Szanowny Panie Redaktorze!

Wobec umieszczenia w N-rze 43 „Łowiczana” dwóch listów dotyczących zajścia pomiędzy nami, niniejszym stwierdzam, iż całą sprawę podaliśmy rozpoznaniu sądu honorowego, przy czym na rozprawie wyjaśniło się, iż zajście między nami polegało na niezrozumieniu wzajemnych intencji, wobec czego uznaliśmy sprawę za załatwioną dla obu stron honorowo i wyczerpaną i nie zachowujemy do siebie żadnych uraz.

D-r W.Olszewski. Tomaszewicz

4.11.1921.

Ładna gospodarka! Starostwo nasze otrzymało 51 sztuk koni z Niemiec, które zostały przeznaczone dla rolników powiatu.(...)

Posłano delegata po odbiór i ten, zamiast przetransportować własność skarbu państwa koleją, oddał konie prywatnemu przedsiębiorcy, który 2,5 dnia pędził je do Łowicza. Konie przyszyły w oplakany wprost stanie i jeden zginął w drodze.

Na drugi dzień po przybyciu urządzono licytację, zamiast zająć się oczyszczeniem i doprowadzeniem koni do możliwego stanu zdrowotnego.

Z 50 sztuk koni sprzedanych, 30 sztuk okazało się chorych na żółtę, dzięki niezaradności

władz administracyjnych.

4.11.1921.

Samobójstwo przez powieszenie. W nocy z dnia 27-go na 28-go października we wsi Rogoźno gminy Dąbkowice powiesił się na powrośle ze słomy Antoni Waśkiewicz lat 48. Przyczyna targnięcia się na życie nie ustalona.

4.11.1921.

Orkan. Dnia 2 listopada o 2 po południu przeleciał orkan z śnieżycą, błyskawicami i grzmotami. Barometr opadł do 74m. Ciśnienie takie panuje zwykle na wysokości 400 metrów nad poziomem. Już wczoraj z rana dał się zauważyć gwałtowny spadek barometru, mimo że pogoda była piękna i słoneczna. W obecnej chwili okolica ma wygląd zimowy. Jakkolwiek przywykliśmy obserwować błyskawice w letniej, gorącej porze roku, jednak należy wiedzieć, że zawsze zarówno w powietrzu, jako też w ziemi znajduje się elektryczność, to też wyładowania elektryczne możliwe są w każdej porze roku.

4.11.1921

Kursa sanitarne dla kobiet wiejskich. Dnia 28 listopada zaczęła się kursa sanitarne dla kobiet wiejskich, na których wykładają będą jak jest zbudowane ciało człowieka, jak się należy chronić od chorób zakaźnych, jaką pomoc dać przy chorobach kobiecych, również o pielęgnowaniu noworodka, o chorobach uszu, gardła i oczu, higienie pożywiania i pomocy w nagłych wypadkach.

Kursa trwać będą od dn. 3 grudnia. Wykłady odbywać się będą w Sali Przemysłu Ludowego. Opłata wynosić będzie dla członkiń kół gospodyń kółek rolniczych i związków młodzieży 1500 mk., dla kobiet nienależących do żadnej z tych organizacji 2000 mk. Nocleg w gospodzie Kółek Rolniczych opłata za nocleg dobę 130 mk. (z powodu drożyzny produktów w mieście należy zaopatrzyć się w żywność na cały przeciąg czasu).

11.11.1921.

W nawiązaniu do listu z dn. 18.07.1991 r., który skierowała Pani do Dyrekcji ZOZ w Łowiczu i który został opublikowany we wrześniu 1991 r. w gazecie „Nowy Łowiczanie” – informuję, iż opisana przez Panią sytuacja miała charakter incydentalny i spowodowana została działaniem osoby, której tożsamości nie jestem w stanie ustalić.

Nie odrzucam możliwości przyjęcia telefonu przez osobę obcą, niekompetentną. Pani informacja została wykorzystana służbowo do przypomnienia pracownikom dyspozytorni Pogotowia o ich bezwzględnej odpowiedzialności za każdą rozmowę łączoną z Pogotowiem.

Mając nadzieję, iż powyższy przypadek nie powtórzy się, pragnę Panią przeprosić załączając życzenia dobrego zdrowia dla dziecka.

Z wyrazami szacunku

Z-ca Dyrektora
d/s Opieki Zdrowotnej

ZOZ Łowicz

lek. med. Janina Kłos-Kaźmierczak

ZAPROSZENIA

* Łowicki Ośrodek Kultury zaprasza w miesiącu listopadzie do Miejskiej Biblioteki Publicznej na zwiedzenie wystaw:

przy ul.3 Maja 1 „Łowicz w latach 1914 - 1918” na os. Bratkowice „Nowa Niepodległa” w dniu 12 listopada o godz. 17.00 do czytelnicy przy ul. 3 Maja Ziemowit Skibiński wygłosi prelekcję n.t. „Polska literatura emigracyjna dziś.”

* 8 listopada o godz. 18.00 do kina „Bzura” na program poświęcony rocznicy odzyskania niepodległości w wykonaniu Ewy Skarżanki i Andrzeja Przybylskiego. Wstęp wolny.

* 16 listopada o godz. 16.00 do kina „Bzura” na kabaret „Piwnica pod Jaszczurami” z cyklu „Uśmiech z Galicji”. W programie wystąpią Marcin Damicz, Krzysztof Piasęcki, Jacek Chmielnik, Ewa Zwierzańska. Bilety w cenie 25.000 zł do nabycia w Łowickim Ośrodku Kultury w godz. 8.00 - 20.00

* Dzieci w dniu 16 grudnia do Domu Kultury przy ul.Podrzecznej na spektakl „Tik - Tak” z udziałem m.in. pana „Tik-Taka”, ciotki Klotki i zespołu „Fasolki”. Cena biletu 15.000 zł. Informacja: tel. 38-42.

* Zduńskie Towarzystwo Regionalne, Gminna Biblioteka Publiczna w Zdunach, Archiwum Pań-

stwowe w Łowiczu zapraszają do lokalu Biblioteki w Zdunach 16 listopada 1991r. o godz.11.00 na otwarcie wystawy: „Gminna Kasa Pożyczkowo-Oszczędnościowa w Zdunach (1928- 1940) - największy bank wiejski II Rzeczypospolitej”.

Program:

1. Otwarcie wystawy.
2. Zarys dziejów banków wiejskich w Polsce przedstawi mgr M.Wojtylak.
3. Potęgę finansową przedwojennych Zdun omówi dr hab.D.Jędrzejczyk
4. Zwiedzanie wystawy.

ORGANIZATORZY

Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska”
w Łowiczu

OGŁASZA PRZETARG
na rozbiórkę sklepu
spożywczo-przemysłowego
we wsi Popów
(przy stacji benzynowej).

Oferty klerować pod adresem:
Gminna Spółdzielnia „S.Ch.”
w Łowiczu ul. Katarzynów 49
do dnia 18 listopada 1991 r.

Odstąpię działkę z altanką (400 m2) przy ul.Bolimowskiej. Sprzedam na części 125 p. Używaną wannę żeliwną. Łowicz, tel. 42- 18. Korepetycje matematyka - fizyka. Łowicz, tel. 52-07.

Wynajmę pomieszczenie magazynowo - warsztatowe o powierzchni 26 + 24 m2. Łowicz, tel.61-99 w godz. 7.00-9.00, 17.00-22.00.

Korepetycje
matematyka, fizyka.
Łowicz, tel. 21 - 88.

* Naprawy telewizorów
* Montaż dekoderek
PAL-SECAM,
* Piloty i dekodery TLX
do odbiorników
HELIOS, NEPTUN i SYRIUSZ
zapewnia

SERWIS

ŁOWICZ,
ul. WŁÓKIENNICZA 11, tel. 4297.

SPORT

Piłka nożna

* W sobotę, 2 listopada SKS „Pelikan” przegrał w Koninie z tamtejszym „Górnikiem” 5:0. Wynik 0:0 utrzymywał się do 70 minuty. Fatalne okazały się kolejne dwie i pół minuty. Gospodarze strzelili wtedy 3 bramki i to przesądziło o wyniku meczu. Tą przegraną SKS „Pelikan” zakończył swój udział o mistrzostwo III ligi. Zaległy mecz z WKS „Wieluń” rozegrany zostanie w marcu przed rozpoczęciem wiosennej rundy rozgrywek.

Zarząd Klubu SKS „Pelikan” informuje,

że po wysokim zwycięstwie drużyny piłkarskiej nad zespołem „Mieś” Lipno – niepamiętnej w historii klubu – treningi I-szej drużyny w tygodniu poprzedzającym mecz z „Górnikiem” Konin odbywały się przy dużej absencji i małym zaangażowaniu piłkarzy.

W związku z powyższym Zarząd Klubu na najbliższym posiedzeniu wyciągnie w stosunku do niektórych zawodników konsekwencje finansowe i dyscyplinarne, łącznie z dyskwalifikacją.

Zarząd dziękuje gorąco kibicom SKS „Pelikan” za liczne uczestnictwo na meczach i serdeczny doping, życząc jednocześnie zadowolenia na finiszu rozgrywek.

* W dn. 4 października 1991r. na stadionie OSiR w Łowiczu odbyły się Rejonowe Igrzyska Młodzieży Szkolnej w PIŁCE NOŻNEJ. W meczach półfinałowych: SP 1 pokonała SP 2 2:1 (1:0) oraz SP 4 Łowicz zwyciężyła SP w Błędowie 3:0 (1:0). W finale, dopiero po dogrywce wygrała SP 4 w Łowiczu 2:1 (1:1).

W zawodach wojewódzkich nasz rejon reprezentowany był przez SP 4 w Łowiczu, niestety bez większego szczęścia: wygrali z SP w Stachlewie (Skiernewice) 2:1, zremisowali z SP 1 w Rawie Maz. 1:1 (0:0) i pechowo przegrali z SP 4 w Sochaczewie 1:2 (1:0).

Bramki strzelali: Konrad Cieślak – 3 i Mirek Pałuch.

Lekkoatletyka

* W niedzielę 13 października 1991 r. przy dużym zainteresowaniu mieszkańców Łowicza odbył się X Łowicki Bieg Jesieni na dystansie 25 km organizowany przez Ośrodek Sportu i Rekreacji, Ognisko TKKF „Księżak” i Zarząd Miejski Szkolnego Związku Sportowego. Startowało 40 osób. Zwyciężył Krzysztof Niedziółka z Olsztyna z czasem 1 godzina 15 minut 21 sekund. Drugie miejsce zajął Stanisław Cembrzyński z Olkusza z czasem 1 godzina 15 minut 51 sekund. Trzecie miejsce Andrzej Kaniak z Włocławka z czasem 1 godzina 16 minut 30 sekund. Jedyłą startującą kobietą była reprezentantka Kolaszek Danuta Marczyk, która w ogólnej klasyfikacji zajęła 14 miejsce z czasem 1 godzina 29 minut 23 sekundy. Najlepszym łowiczaniec okazał się Zbigniew Gronczewski, który zajął 18 miejsce.

Zwycięzca biegu otrzymał puchar ufundowany przez burmistrza miasta Łukasza Kazłowski. Pierwsza dziesiątka zawodników otrzymała nagrody rzeczowe, a wszyscy uczestnicy upominki od organizatorów. Specjalne wyróżnienia wręczono biorącym udział w biegu zawodnikom niepełnosprawnym.

Bieg zorganizowano przy pomocy wielu sponsorów. Najważniejszymi byli: p.Wojciech Urbanek – prywatny przedsiębiorca – fundator głównych nagród, Bank Gospodarki

Żywnościowej, Zakłady Przemysłu Owocowo – Wyrzynowego, Spółka Polmobilch, Spółdzielnia Handlowa „Samopomoc Chłopska” Skiernewice, Państwowy Zakład Ubezpieczeń, ZPP „Syntax”, PSS Społem, Jan Figat – prywatny przedsiębiorca – właściciel masarni, Spółdzielnia Pracy Wytwórczo Usługowa „Łowiczanka”, Przedsiębiorstwo Zagraniczne Annmaril, Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska” i „Energopol”.

Organizatorzy dziękują Rejonowej Komendzie Policji za zabezpieczenie trasy biegu, Jednostce Wojskowej za przygotowanie bufetu i Lidze Obrony Kraju.

Koszykówka

* 20 października 1991 r. seniorzy OSiR pokonali w Łowiczu „Emit” Żychlin 90:44. Najwięcej punktów zdobyli: Karmelita Sławomir 20, Ziarnik Włodzimierz 18, Dębski Robert 11. 27 października zwyciężyli w Ostrowie Wlkp. Stal II 80:77. Najwięcej punktów zdobyli: Kucharek Robert 32, Dębski Robert 20.

* 27 października kadeci OSiR ulegli Włocławii we Włocławku 59:106. Najwięcej punktów zdobył Milczarek Robert – 20.

* 3 listopada seniorzy OSiR pokonali „Piotrowię” Piotrków Trybunalski 99:87. Najwięcej punktów zdobyli: Kucharek Robert – 33, Karmelita Sławomir – 19 i Ziarnik Włodzimierz – 15.

Tenis stołowy

* Pingpongiści OSiR pokonali na wyjeździe w dn. 21 października 1991 r. LZ LO Puszczę Mariańską 10:6 w rozgrywkach ligi okręgowej. Punkty zdobyli: debel Znyk Cezary i Jagielski Renard – 1, Znyk Cezary – 4, Jagielski Renard – 3, Siekierski Daniel – 1, Selempa Krzysztof – 1.

* 23 października w sali ZSZ Nr 1 w Łowiczu odbyły się zawody rejonowe w ramach Skiernewickiej Olimpiady Młodzieży w TENISIE STOŁOWYM. Wśród dziewcząt zwyciężyły uczennice ZSZ Nr 3 „Syntax” w Łowiczu pokonując w finale ZSR „Blich” w Łowiczu 3:1. Trzecie miejsce zajęły dziewczęta z LO w Zdunach. Wśród chłopców najlepszymi okazali się uczniowie LO w Łowiczu (najlepszy w turnieju Renard Jagielski) pokonując w finale ZSR „Blich” w Łowiczu 3:1. Trzecie miejsce zajęli uczniowie ZSZ Nr 3 w Łowiczu.

* 26 października odbyły się Rejonowe Igrzyska Młodzieży Szkolnej w tenisie stołowym. Wśród dziewcząt wygrała SP w Kominie pokonując w finale SP w Bielawach 3:2. Trzecie miejsce zajęły SP w Mastkach i SP w Błędowie. Wśród chłopców zwyciężyli uczniowie SP w Mastkach pokonując SP w Domaniewicach 3:0. Trzecie miejsce zajęły SP nr 1 w Łowiczu i SP w Bielawach. Zarówno SP w Kominie wśród dziewcząt, jak i SP w Mastkach wśród chłopców zwyciężyły w roku poprzednim, więc reprezentując rejon w zawodach wojewódzkich w dn. 7-8.11.1991 będą mieli już pewne doświadczenie.

Judo

* 13 października we Francji odbył się Międzynarodowy Turniej Juniorek w Judo. Startująca w reprezentacji Polski zawodniczka MKS „Zryw” Łowicz Beata Walczak w wadze powyżej 72 kg zajęła II miejsce.

* 19 października we Wrocławiu odbył się Ogólnopolski Turniej Klasyfikacyjny Juniorek Młodszych w Judo. Zawodniczka MKS „Zryw” Łowicz Magdalena Bałaja w wadze do 48 kg zajęła III miejsce.

* 3 listopada w Gdańsku odbyły się Młodzieżowe Mistrzostwa Polski Kobiet w Judo. Zawodniczka MKS „Zryw” Łowicz Martyna Kędzia w wadze do 48 kg zajęła I miejsce.

Naprawa odbiorników telewizji kolorowej.

*

KAZIMIERZ WÓJCIK
Łowicz ul. Ciemna 1 m 12,
tel. 27-68.

ZARZĄD MIASTA ŁOWICZA

ogłasza konkurs ofert
i nieograniczony przetarg
na dzierżawę

KINA „BZURA”

w Łowiczu ul. Pijarska 1

od dnia 1.12.1991 r. na okres 3 lat.

Powierzchnia użytkowa obiektu 892 m². Cena wywoławcza na czynsz miesięczny 1.000 zł/m². Kaucja przed podpisaniem umowy dzierżawnej wynosi 15 mln zł oraz weksel gwarancyjny na kwotę 70 mln zł.

* Obiekt przeznaczony jest do prowadzenia działalności zgodnej z funkcją miejskiego kina.

* Dopuszczalne jest prowadzenie innych form działalności kulturalnej oraz punktu sprzedaży artykułów spożywczych napoi i wyrobów tytoniowych.

* Dzierżawienie sprzętu kinotechnicznego oraz wyposażenia budynku przewidziane jest w oparciu o odrębną umowę sporządzoną pomiędzy właścicielem w/w sprzętu a dzierżawcą obiektu.

* Cena dzierżawy sprzętu kinotechnicznego oraz całkowitego wyposażenia Kina wynosi 1.500.000 zł miesięcznie.

* Oferty należy składać w sekretariacie Urzędu Miejskiego w Łowiczu, Rynek Kościuszki 1 w terminie do dnia 22 listopada 1991 r.

* Przetarg odbędzie się w dniu 23 listopada o godz. 10.00 w sali konferencyjnej Urzędu Miejskiego.

* Warunkiem przystąpienia do przetargu jest wpłata wadium w kwocie 1.500.000 do kasy lub na konto Urzędu Miejskiego PBG O/Łowicz nr konta 347424-71-189-81 najpóźniej w dniu przetargu do godz. 9.00.

* W przypadku odstąpienia przez dzierżawcę od podstawowej działalności kina umowa zostanie rozwiązana.

* Zarząd zastrzega sobie prawo odstąpienia od przetargu lub jego unieważnienia bez podania przyczyn.

* W dniu przetargu konieczna jest obecność oferentów.

**WYRÓB
TRUMIEN
WIEŃCE I WIĄZANKI
POGRZEBOWE**

T.I. RADZISZEWSKY
BIELAWSKA 1

Sprzedam 3 ha ziemi z zabudowaniami.
Zielkowice I nr 23. Łowicz, tel. 66-68.

Adwokaci:
* FELIKS CHOJECKI
* JAN ŚWIESZKOWSKI
* BOGUSŁAW ZIÓŁKOWSKI

informują
o zmianie adresu
i od dnia 4 listopada 1991r.
zapraszają
do nowej siedziby:
KANCELARIE ADWOKACKIE
Łowicz, tel. 38-40 w.40 ul. Kaliska 1
(dawna Lenina - w budynku PBR-olu)
Czynne codziennie
z wyjątkiem sobót w godz. 9.00-13.00

Kancelaria Adwokacka
w Łowiczu
adw. JANUSZA
MROŻEWSKIEGO

z siedzibą przy ul. Starzyńskiego 1
(gmach Ł.S.M.) przy targowicy
informuje

o zmianie godzin przyjęć:
poniedziałek 15.00 - 17.00
pozostałe dni oprócz sobót 9.00 - 13.00.
Łowicz, tel. 38-76.

Korepetycje matematyka, fizyka. Łowicz,
tel. 52-07.

SKLEP MEBLOWY
Łowicz, ul. Zduńska 30

oferuje
duży wybór:

- * eksportowych kompletów wypożyczynkowych,
- * mebli swarzędzkich,
- * kompletów kuchennych
- * i innych artykułów wyposażenia wnętrza

ATRAKCYJNE CENY!

Kserokopiarkę CANON sprzedam. Łowicz
tel. 51-85.

Sprzedam regały oraz lady sklepowe.
Tel. 44-33 po godz. 15.00.

Hotel „ANETA”
przy ZPP „Syntex”
Łowicz ul. Powstańców 1863r. nr 12,
tel. 52-43 w. 369

poleca
pokoje 2 i 3 osobowe.

* * *

**CENY KONKURENCYJNE.
ZAPRASZAMY.**

roger's
TECHNOLOGIA FIRMY
AUSTRIACKIEJ

99-400 AUTO - TECHNIKA
ŁOWICZ
JACEK LEBODA
OS. SZARYCH SZEREBOW
M. 2-42

Windschutzscheiben Reparatur System GmbH

**NAPRAWA SZYB
SAMOCHODOWYCH**
(klejonych wielowarstwowych)

System „Roger's” umożliwia naprawę
wszystkich przypadków uszkodzeń
spowodowanych uderzeniem kamie-
niem n.p.:

Technologia „Roger's” przywraca szybie wła-
ściwości pierwotne t.j. odporność na: ścieranie,
odpryskiwanie, wahania temperatur, działania
substancji chemicznych, starzenie i zachowa-
nie pierwotnych właściwości optycznych.

Koszt naprawy
w granicach 30% wartości szyby.

Naprawę wykonuję bez demontażu szyby z
samochodu! Istnieje możliwość naprawy u klien-
ta (usługobiorcy). Dotyczy samochodów osobo-
wych, ciężarowych i autobusów.

Hurtownia Słodczy „HANKA”
proponuje:

- * wyroby w czekoladzie,
- * cukierki owocowe twarde i nadziewane jak „Raczkii”, i inne,
- * kawę, herbatę, napoje,
- * owoce południowe.

ZAPRASZAMY
w godzinach od 8.00 do 16.00.
Łowicz ul. Gdańska 6 tel. 33-22.

Wynajmę
gotowy do użytku
pawilon na targowicy.
Wiadomość: Łowicz, tel. 61-42
w godz. 7.00 - 15.00.

Sprzedam ATARI 520 STFM, gwarancja.
Łowicz, tel. 32-63.

Sprzedam mieszkanie 36 m2 na os. Bratkowice.
Telefon grzecznościowy Łowicz 46-83
wieczorem.

FOLIOWE TOREBKI
polietylenowe i z ekstrofolu
wysoko przezroczyste
oferuje Państwu

ZAKŁAD „PAKZAM”
Łowicz, ul. Parkowa 6
tel. 69-38

przy serii powyżej 100 tys. szt.
możliwość nadruku indywidualnego

SPÓŁDZIELNIA PRACY ZPD

d. „Sprzęt”

w Łowiczu tel.38-12 wew.3, 65-22

w sklepie firmowym (wejście od ul.Tkaczów),
prowadzi sprzedaż po atrakcyjnych cenach:

- * funkcjonalnych i estetycznych mebli,
- * płyt pilśniowych twardych,
- * formatek płyt wiórowych,
- * formatek płyt pilśniowych twardych,
- * płyt unilam,
- * tarcicy i glastej suchej grub. 50 mm,
- * tarcicy brzozonej suchej grub. 25-65 mm,
- * parkietu dębowego i bukowego,
- * płycin meblowych (wyprasek),
- * okleiny dąb, jesion, sosna,
- * płyt meblowych w okleinach dąb, jesion, sosna,
- * atrakcyjnej odzieży, obuwia sportowego i zimowego skórzanego z importu.

Na terenie miasta meble przewozimy bezpłatnie.

ZAPRASZAMY

PPH DOMITECH

Łowicz ul.Klickiego 24 tel.61-09
oferuje po cenach konkurencyjnych:

- * wodomierze do zimnej i gorącej wody,
- * drzwi garażowe,
- * kasetony ocieplające ściany i sufity,
- * złączki mosiężne grzejnikowe.

Ponadto w sprzedaży hurtowej i detalicznej tanie i atrakcyjne garnitury męskie – do każdej marynarki dwie pary spodni: jasne i ciemne zimowe kurtki damskie i męskie.

Sprzedaż detaliczna garniturów i kurtek – stoisko handlowe w RDH Łowicz ul.Kurkowa.

JANUSZ WNUK

ginekolog – położnik

Łowicz, tel. 22-74

os. Dąbrowskiego bl.22 m. 2

wtorek – piątek

w godz. 16.00 – 17.00

Łowickie Zakłady Farmaceutyczne

„POLFA”

w Łyszkowicach
zatrudnią:

- * specjalistę do spraw inwestycji wymagane wykształcenie wyższe budowlane, 5 lat pracy na stanowisku kierowniczym, znajomość zagadnień inwestycyjnych i pożądana znajomość języków obcych,
- * inżyniera elektro-energetyka na stanowisko głównego energetyka wymagane doświadczenie na stanowisku kierowniczym min.5 lat, aktualne uprawnienia dozoru – elektryczne i energetyczne, znajomość zagadnień inwestycyjnych i ochrony środowiska,
- * specjalistę do spraw handlu zagranicznego z biegłą znajomością języka niemieckiego i angielskiego.

* Zainteresowanych prosimy o składanie pisemnych ofert wraz z kwestionariuszem osobowym w sekretariacie zakładu do dnia 30 listopada 1991 r.

* Dodatkowych informacji udziela dział kadr tel. 107-25 w.30.

Technik Elektronik

MAREK

JAROTA

os.Dąbrowskiego bl.9 m.4 lp.
99-400 Łowicz, tel. 56-49

NAPRAWA

TELEWIZORÓW KOLOROWYCH
I SPRZĘTU VIDEO

Montaż:

- * zdalnych sterowań,
- * TXT telegazet (także TVC zach.),
- * „AV” wej/wyj. monitorowych,
- * PAL-SECAM, CCIR-OIRT
- * anten satelitarnych.

Maszynopisanie Łowicz tel.46-85.

Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe

„KOS”

HURT-DETAL, IMPORT-EXPORT

Oferuje do sprzedaży w swoim
magazynie Wygoda 65

lodówki, zamrażarki, lody chłodnicze, kuchnie elektryczne, agregaty chłodnicze również dużej mocy, stolarkę budowlaną, wyposażenie sklepów, urządzenia sanitarne, silniki elektryczne, kanapy, lampy, osprzęt elektryczny.

Sprzęt nowy i używany

Ceny atrakcyjne.

Sprzedaż również na raty.

Oczy – Twój największy skarb.

Badanie wzroku zapewniającym niezrównaną pewność i dokładność komputerem japońskiej firmy NIKON nr 5100 z udziałem lekarza okulisty.

*

Zakład optyczny

Andrzej Szeliga

Łowicz ul. Dąbrowskiego 24
tel. 57-93.

*

Badanie w poniedziałki i czwartki od godz. 14.00. Zapisy codziennie w godz. 9.00-17.00.

ZAPRASZAMY

SERWIS ARDOMU

naprawia:

- * pralki automatyczne
- PS, Luna, Wiatka, Tamat,
  - * naprawy gwarancyjne lodówek z importu i lodówek Silesia oraz naprawy odpłatne lodówek wszystkich typów,
    - * termy elektryczne produkowane przez Mysłowice i Inowrocław (gwarancyjne i odpłatne)
  - * zamrażarki krajowe i z importu
Na naprawy odpłatne udzielamy 6-cio miesięcznej gwarancji.
- Zakład Naprawczy:
Łowicz, ul. 3 Maja nr 3 (obok sklepu „Fantazja”) tel. 37-97
od godz. 12.00 do 18.00,
tel. domowy: 21-94 po godz. 18.00.

Sprzedam DOM

WOLNO STOJĄCY
nie wykończony, typ W-05
powierzchnia działki 555 m²,
przy ul. Motylińskiego (między
Łódzką a Łyszkowicką).

Informacja:
codziennie do godz. 22.00
Łowicz, tel. 20-25

Już od dwóch miesięcy

przyjmuje pacjentów

PRZYCHODNIA LEKARZY SPECJALISTÓW

ARS MEDICA

mieszcząca się w Łowiczu przy ul. Browarnej 12

*

- * **ULTRASONOGRAFIA:** jamy brzusznej dorosłych i dzieci, narządu rodowego, ciąży
- * **KARDIOLOGIA – EKG** wraz z opisem na miejscu
- * **CHIRURGIA – zabiegi chirurgiczne, wydawanie opinii do celów sądowo-lekarskich**
- * **UROLOGIA**
- * **GINEKOLOGIA – zabiegi ginekologiczne**
- * **ONKOLOGIA – badanie piersi i biopsja cienkoigłowa**
- * **STOMATOLOGIA – leczenie zachowawcze, zachodnie wypełnienia, ortodoncja, protetyka, chirurgia szczękowa**
- * **PEDIATRIA**
- * **ANESTEZJOLOGIA**
- * **ENDOKRYNOLOGIA**

*

Wszystkie zabiegi na życzenie pacjenta wykonujemy w całkowitym znieczuleniu.

Zapisy przyjmujemy także telefonicznie pod numerem tel. 38-32

HANDEL HURTOWO-DETALICZNY

prowadzi sprzedaż

- * artykułów przemysłowych (m.innymi meble na zamówienie)
- * i spożywczych

Ceny konkurencyjne.

Łowicz ul. Cicha 14 tel. 63-94.

Czynne od 9.00 do 17.00.

WIELKI BAL SYLWESTROWY

w Łowickim Ośrodku Kultury serwujemy:

dania zimne i gorące, napoje alkoholowe i chłodzące, ciasto, owoce, przystawki.

Miła obsługa · Gra zespół

Karta wstępu dla 2 osób

* 550.000 zł

INFORMACJE tel. 38-42 w godz. 8⁰⁰-20⁰⁰

ZAPRASZAMY

- * po OWOCE;
- * WARZYWA
- * i KWIATY

do sklepu

przy ul. Rynek Kilińskiego 32.

HURT I DETAL.

Zamówienia na telefon 32-85.

- * ARTYKUŁY CHEMICZNE
- * PAPIERNICZE, ZNICZE
- * UPOMINKI
- * OZDOBY CHOINKOWE

NOWY ŁOWICZANIN

D. SZACHOGŁUCHOWICZ
ŁOWICZ * UL. 3 MAJA 12

Cztery pomieszczenia 100m²
(telefon + siła), oczekują poważnych
proponycji * Łowicz tel. 68-82.

Ogłoszenie

Rada Osiedla Nr 6 uprzejmie
zaprasza mieszkańców ulic:

Bawebniana, Błonie, Jedwabna, Kolejowa, Kaliska (od Starzyńskiego), Lniana, Powstańców, Wełniana, Wiejska, Włókiennicza, Cebrowskiego, Chmielińskiej, Czajki, Katarzynów, Kaźmierczaka, Klimckiego, Książacka, Łyszkowicka, Motylińskiego, Oczykowskiego, Podleśna, Radziecka, Rybackiego, Tarczyńskiego, Wspólna, Wygoda, Zaciszna, Zgoda, Zielna

na zebranie w dniu 12 listopada
o godz. 17.00 w klubie Syntexu.

Na spotkaniu tym omówione będą sposoby wykorzystania przyznanych przez Urząd Miasta dla naszego Osiedla 50 mln zł oraz możliwość skorzystania z dofinansowania ze środków Urzędu na budowę wodociągów, kanalizacji i dróg.

Przewodniczący Rady Osiedla
Ryszard Budzałek

Dom z dużym ogrodem w Łowiczu sprzedam.
Łowicz, tel. 20-66 po godz. 18-tej.

Tanio sprzedam samochód Fiat 125 P rocznik
1980. Łowicz, tel. 42-40.

- * Układanie glazury,
terakoty,
- * tapetowanie,
- * montaż boazerii

wykonuje

ZAKŁAD USŁUGOWY

ul. Magazynowa 4 A
tel. 64-74 po godz. 16.00

**SPECJALISTYCZNE
USŁUGI LEKARSKIE**

zapewniają
DERMATOLOG

Lek. Z. Wroniecki

Wtorek 16.00-18.00

Piątek 16.00-18.00

- * CHOROBY SKÓRY, WŁOSÓW
  - * KOSMETYKA LECZNICZA
  - * USUWANIE ZMIAN SKÓRNYCH
- OKULISTA**

Lek. M. Wroniecka

Wtorek 12.00-16.00

Piątek 12.00-16.00

Łowicz, Os. Noakowskiego 1 m. 39
(blok przy targowicy) TEL. 25-20

Wykonuję:

- * kosztorysowanie,
  - * kalkulacje,
  - * wyceny,
  - * nadzór budowlany
- wszelkich robót budowlanych.
Zlecenia: Łowicz, tel. 28-38.

KURSY RYSUNKOWE

przygotowujące do egzaminów
na architekturę.

Informacja:

Łowicz, tel. 58-98 i 29-07.

NAPRAWA

urządzeń chłodniczych:
lodówki, zamrażarki,
schłodziarki do mleka i inne.
Sklep z częściami i wyrobami A.G.D.
oraz art. elektrotechniczne.
NOWOŚĆ !!!
zamrażarki energooszczędne
„MORS” - 171.
Łowicz, Rynek Kilińskiego 18
tel. 43-94, tel. domowy 31-42.
ZAPRASZAMY
codziennie 9.00-17.00, sobota 9.00-14.00

**PRZEDSIĘBIORSTWO
BUDOWNICTWA ROLNICZEGO**
w Łowiczu
oferuje

do sprzedaży detalicznej
po cenach dostępnych
materiały zbędne z branży:

- * budowlanej,
  - * elektrycznej,
  - * hydraulicznej
- * oraz części samochodowe.
Sprzedaż i odbiór zakupionych materiałów odbywa się w magazynie głównym przedsiębiorstwa przy ul. Armii Krajowej (za Czerwoną Górą) w dniach pracy w godz. 7.00-15.00.
ZAPRASZAMY

Odstąpię działkę z altanką (400 m²) przy
ul. Bolimowskiej. Sprzedam na części 125p.
Używaną wannę żeliwną. Łowicz telefon 42-18.

- * Importowane materiały
(dżersej, wiskoza, angora)
w bogatej kolorystyce
i wzornictwie,
  - * odzież, obuwie i akcesoria
dla dzieci,
  - * art. sportowo-turystyczne
i zabawki
- oferuje sklep
na ul. Sienkiewicza 14.

ZAKŁAD USŁUG MIESZKANIOWYCH

poleca:

- * **ŻALUZJE** ażurowe, metalizowane, aluminiowe (RFN), kolorowe
- * **WYGŁUSZENIE-OCIEPLENIE DRZWI**
(estetyczne kolory-ciekawe wzory)
- * **DRZWI HARMONIJKOWE DREWNIANE**
- * **DODATKOWE DRZWI WEJŚCIOWE**

Zamówioną usługę wykonujemy w dowolnym terminie.

Po zamówieniu cena nie ulega zmianie.

Zapewniamy solidne i fachowe wykonanie!

Udzielamy gwarancji!

ZAPRASZAMY!

ŁOWICZ tel. 4685 w godz. 8.00-10.00, 14.00-18.00

Nowo uruchomiona FARBIARNIA

barwi wyroby z elastylu na kolor

beż - 10.000 zł/kg,

czarny - 12.000 zł/kg.

*

Łowicz ul. Armii Krajowej 45a
czynna w dni robocze
w godz. 8.00 - 15.00,
po 16.00 tel. 65-88.

Skradziono zaświadczenie nr 389 na transport
- przewóz osób, Seweryn Strzelec.

Lekarz pediatra DARIUSZ SKUZA

oferuje wizyty

w domu chorego

Z GŁOSZENIA

na telefon 67-72 w.324.

od godz. 17.00 do 7.30 rano

Sprzedam komputer ATARI 65 XE
z oprzyrządowaniem i oprogramowaniem.
Cena 1.600.000 zł. Łowicz, tel. 60-55.

Sprzedam duży magnetofon Sharp, gwarancja.
Cena 2.100.000 zł. Łowicz, tel. 60-55.

Pilnie poszukuję lokalu w centrum Łowicza.
Oferty „Biuro Ogłoszeń”.

Oddam w prowadzenie funkcjonujący sklep
spożywczy na os. Bratkowice przy bloku 34.
Łowicz, tel. 21-87 po godz. 18-tej.

GRY NA FORTEPIANIE

uczy

mgr Dorota Mazurkiewicz

Łowicz, tel. 38-86

Wydaje Oficyna Wydawnicza NOWY ŁOWICZANIN. Redagują: Wojciech Waligórski - red. naczelny, Zdzisław Mazurkiewicz, Ewa Mrzyglód-Waligórska. Współpraca: pkm. M. Owczarek (ikonika policyjna), J. Rutkowski (grafika), M. Sokół i A. Szymajda (cykl Spacerowy po sumie). Adres dla korespondencji: Łowicz, skr. pocztowa 50. Telefon 4657.

NOWY ŁOWICZANIN

BIURO OGŁOSZEŃ; tel. 46-85
czynne codziennie w godz 8 - 10; 14 - 18.00

„ORBIS” SA Oddział w Łowiczu

zaprasza do spędzenia:

Świąt Bożego Narodzenia, Sylwestra

oraz ferii zimowych

na imprezach naszego biura.

SYLWESTER

- * PARYŻ - autokar, hotel, zwiedzanie miasta termin 28.12- 3.01.92 cena 3.900.000 zł
- * GYÖR - WĘGRY - autokar, hotel, ś+k, termin 30.12-3.01.92 cena 1.800.000
- * MICHOLOVCE K/KOSZYC - własny dojazd, hotel, ś+k, termin 30.12- 2.01.92 cena 1.400.000
- * FRYDEK MISTEK - CZECHOSŁOWACJA - własny dojazd, ś+k, termin 30.12-2.01.92 cena 1.500.000 zł
- * LIPTOWSKI MIKULASZ - własny dojazd, hotel, ś+k, kolacja wigilijna, bal cena 3.370.000
- * LOZANNA - autokar, termin 29.12-3.01.92 cena 3.100.000 zł
- * WIEDEŃ - autokar, ś+k, hotel, specjalny program, termin 29.12- 4.01.92 cena 3.140.000 zł
- * LIDO DI JESOLO K/WENECJI - autokar, kolacja wigilijna, zwiedzanie Wenecji, termin 29.12- 3.01.92 cena 3.880.000 zł
- * MONACHIUM - autokar, termin 29.12-3.01.92 cena 4.350.000 zł
- * AMSTERDAM - autokar, program specjalny, termin 29.12-2.01.92 cena 3.600.000 zł
- * SZCZYRK - hotel, kolacja wigilijna, termin 21.12- 3.01.92 cena 1.700.000 + 300.000 bal

FERIE - BIAŁE SZALEŃSTWO - RELAKS

SZWECJA:

- * IDRE FJÄLL - prom, autokar, zakwaterowanie, wyżywienie, termin 23.01-6.02.92. Możliwość wykupienia samego zakwaterowania. Cena od 1.900.000 do 6.000.000 zł.
- IDRE FJÄLL - znakomity ośrodek, trasy narciarskie z różną skalą trudności, śnieg leży od listopada do maja, zimowa kraina dla dzieci, łaźnie, baseny itp.

CZECHOSŁOWACJA:

- * CHIPOK - własny dojazd, ś+k, hotel, 8 dni, marzec, cena 1.600.000 zł
- * ZŁOTE GÓRY - własny dojazd, wyżywienie, hotel, termin 26.01- 9.02.92 cena 1.600.000 zł
- * DEMANOWSKA DOLINA - własny dojazd, II, III, 8 dni, wyżywienie, hotel cena 2.000.000 zł
- * TATRZAŃSKA ŁOMNICA - własny dojazd, wyżywienie, hotel, 8 dni termin 31.01-9.02.92, cena 2.000.000 zł.

Ponadto 8 dniowe pobyty narciarskie - Francja - Chamonix - Austria - Pilsendorf
Szwajcaria - Thyon - Włochy - Folcade.

Szczegółowymi informacjami służymy w godzinach otwarcia naszego biura
tj. od 9.00 do 17.00 tel. 68-80 i 67-29.

Serdecznie zapraszamy

Pracownia Protetyczna ekspresowa naprawa PROTEZ

Łowicz, ul. Zduńska 48
(w sklepie „Alicja”).

Technik dentystyczny

WŁADYSŁAW

TOKARSKI

Czynna w poniedziałki, środy i piątki
w godz. 10.00 - 12.00.

Telefon domowy: Łowicz 42-40.

Następny numer „NL” ukaże się 22 listopada.
Ogłoszenia do tego numeru przyjmujemy
pod numerem tel. 46-85
do soboty 16 listopada.